ہڑدےئی
تلار
نوشکے

ABC Certified

Phone:
081-2827824
Fax
081-2827825

براہوئی زبان اٹ شینگ مروک
آولیکو ہڑدےئی اخبار

نہاد:05 روپئی

پنچ شنبے 26 اکتوبر 2023ء | 10 ربیع الثانی 1445ھ | پنہ غاک:04 | سال:19 | تاک 102

www.talarbrahui.com | http://www.facebook.com/talarpub | talarpub@gmail.com

2 بولی وغلط فہمیک ...... شونگال
2 خاخوپاٹ آٹے ...... رحیم زام
3 چک آتازند ...... احمد نعیم

بیرہ اوغان آجاکل درملکی تے کشنگ نا فیصلہ مسنے، سرفراز بگٹی

کانودآن چَپ ہندی بندغ آتے کن کلہواس ہنانے کہ بیرہ اوغان تے کشنگ ءُ، دن اف، کل درملکی تے کشنگک، ملک اٹ کانودآن چَپ رہینگوک بہاری تا بابت کنے سماف، نگران وزیرداخلہ نا سینیٹ نا قائمہ کمیٹی داخلہ ءِ بریفنگ

قائمہ کمیٹی "فوجداری کانود (ترمیمی) بل "2023 ومون مَونی تور (تحقیقات ومقدمہ) (ترمیمی) بل، "2023 نا منظوری ءِ تس، "ریہرین پروٹیکشن بل، "2023 آ چیئرمین کمیٹی نا سی ڈی اے ءِ رپورٹ تننگ نا پارت

اسلام آباد (آن لائن) نگران وزیرداخلہ سرفرازبگٹی پارینے کہ کانودآن چَپ ہندی درملکی تا بابت غلط کلہو ہنا کہ نن شاید بیرہ اوغان تے کشنگ اٹی اُن ولے داکل کانودآن چَپ ہندی بندغ آتیکن ءِ ہرافتے ملک آن کشنگ نا فیصلہ کننگانے' ملک اٹ کانودآن چَپ ہندی بہاری تا باندات نا کنے سماالوٗ ولے دا باندات ءِ ہم ہُرنہ۔ دا خیال آتا درشانی ءِ او سینیٹ نا قائمہ کمیٹی داخلہ ءِ بریفنگ ترسا کرے' قائمہ کمیٹی نا دیوان چارشنبے نا دے پارلیمنٹ ہاؤس اٹ سینیٹرمحسن عزیز نا کماشی ٹی ادہلک' دیوان اٹ نگران وزیرداخلہ آغا رفیع اللہ غا ترند ہم مس او پارے کہ نی پگہ وزرت داخلہ غا برنے بریفنگ ایتنہ' پگہ نے پانہ کہ حکومت انت کننگ کیک و کانود انت موکل ایتک۔ او پارے کہ نن کانودآن چَپ ہندی درملکی تے کشنگ نا بابت ہیت کرین ہرانا غلط میسیج ہنا' نن کانودآن چَپ پاکستان اٹ ہندی کل بندغ آتے کشنگ نا ہیت کریسُن۔ اوپارے کہ نا میسیج اٹ دا کلہو ہنا کہ نن شاید بیرہ اوغان مہاجرآتے کشنگ اٹی اُن' ولے حکومت نا کلہو بیرہ اوغانی تیکن آخا بلکہ کل کانودآن چَپ ہندی شاری تیکن ءِ۔ سرفراز بگٹی پیدوار کرے کہ ایران آن کانودآن چَپ بلوچ آک پاکستان اٹ بتنگ اٹی ءُ ولے کل کانودآن چَپ ہندی بندغ آتے پاکستان آن کشنگ نا فیصلہ کرینن۔ نگران وزیرداخلہ پارے کہ اسہ ملک اسے ٹی ہم دُن مفک کہ کس اس کانودآن چَپ برے و ہندی مرےٗ ولے اگہ کس اتون رفیوجی کارڈ یا ویزا ارے تو اونا مہمان ءِ۔ اوپارے کہ حکومت ایران آن بروک بلوچ آتے ہم کشنگ اٹی ءِ داہیت ءِ تالان کننگانے کہ دالسانی باندات اسےٗ دالسانی باندات اس اف انئے کہ نن کل کانودآن چَپ ہندی بندغ آتے کشنگ ناہیت ءِ کننگ اٹی اُن' دیوان اٹ سینیٹ قائمہ کمیٹی ''فوجداری قوانین (ترمیمی) بل''2023' انا سرحال تون بل ءِ امنائی اٹ منظور کرے۔ بل ءِ پیش کروک سینیٹر بہرامند خان تنگی پارے کہ دروغ نادوبہ و بدنیتی آ تالان ڈوہی کارروائی تا دودک آ رجحان گڑتی ناسوب ویل اس جوڑ مسنے دا بل انا مسخت پاکستان پینل کوڈ انا ٹک 182 وضابطہ فوجداری نا شیڈول-III اٹ ترمیم کرسا داڈوہ تیکن سزانا وخت ءِ ودفنگ ءِ۔ کراچی ملیراٹ ہندی ہزارآ بہاری تے شناختی کارڈ دوئی کننگ اٹ مون تروک ویل آتیا ہیت کرسا مسکوہی ایم این اے سید آغا رفیع اللہ پارے کہ ارمان ناہیت اسے کہ بہاریک داملک اکن تینا جان تے ندر کریرو دے ٹکی پاکستان نا جتا مننگ ناوخت آ پاکستان اٹ رہنگار' ولدا ہم قوم بہاری تے شاری امنا کننگ اٹ بےسہب ءِ۔ نگراں بنجائی وزیرداخلہ سرفراز بگٹی دا باندات آ وزارت داخلہ ٹی دیوان اڈ تننگ نا فیصلہ کرسا مسکوہی ایم این اے سید آغا رفیع اللہ ءِ سلاہ و باندات نا ایسر کشنگ کن بٹنگانے۔ داکان بیدس سینیٹ کمیٹی ڈیٹا بیس ایڈمنسٹریٹر نا عہدہ ءِ BPS-17 آن BPS-18 اٹ اپ گریڈ کننگ و کاریم تے ریگولر کیڈر اٹ اوار کننگ نا نوٹیفکیشن جاری کپتنگ نا باندات ءِ چست کرے۔ کمادار آک وضاحت کریر کہ بندغ بنائی وڑ اٹ نیشنل ایلینز رجسٹریشن اتھارٹی (NARA) ٹی BPS-17 اٹ ڈیٹا بیس ایڈمنسٹریٹر نا وڑاٹ کاریم کرے واوار مننگ آن پدنا دراٹی اوار مننگ نا فیصلہ کرے۔ اوکان گڈ 2018 ٹی اودے ڈپٹی ڈائریکٹر BPS-18 نا عہدہ غا ترقی تننگا۔

شریف خاہوت اسیجا سفرکپ، حساس ادارہ غا تا تھریٹ جاری

اسلام آباد (آن لائن) حساس ادارہ غاک شریف خاہوت ءِ سکیورٹی تھریٹ جاری کرینؤ' ہڑتوم آ ایلم و خاہوت نا ایلو بندغ آتے اسیجا مننگ و سفرکننگ آن تورینو۔ حوالی ناردات مسلم لیگ (ن) نا قائد نوازشریف و پارٹی صدر شہبازشریف ءِ اسہ مراسلہ اسے نا کمک اٹ سکیورٹی تھریٹ جاری کننگانے' سکیورٹی ادارہ غاک ہڑتوم آ ایلم و خاہوت نا ایلو بندغ آتے اسیجا مننگ آن توریر' نوازشریف و شہبازشریف ءِ ہم اسیجا سفرکننگ و اسہ ہندآ رہینگ پننگ نا پرمان کننگانے وخت اس کہ خاہوت نا ایلو بندغ آتے ہم سفراٹ مچٹ وقفہ کننگ نا پرمان کننگانے' سکیورٹی تھریٹ نا حوال آتیان پد مسکوہی وزیراعظم تا سکیورٹی ءِ ودفنگا' نوازشریف ءِ ہم اسکواڈ اٹ اِراجیمر ایلوازباب آتے فراوان کننگا' حوال آن پد شریف خاہوت نا سکیورٹی کن پین گام گیج کننگانے' سکیورٹی ادارہ غاک مریم نواز شریف و حمزہ شہبازشریف ءِ جتا جتا سخت سکیورٹی سفرکننگ نا ایڈوائس تسنو وخت اس کہ نوازشریف تون اوار شہبازشریف ءِ ہم مسکوہی وزیراعظم نا سکیورٹی و پروٹول فراوان کننگانے۔ ادارہ غا تا کنڈ آن ن لیگ نا راہشون تے خطرہ نا بابت باضابطہ وڑ اٹ معلومدار کننگانے۔

..........اسلام آباد' نگران وزیراعظم انوارالحق بجلی دزی نا بابت اڈہلوک دیوان نا کماشی ءِ کننگ اٹی ءِ

داسہ نا معاہدہ غاتیان سی پیک نا پوسکن دورءُ اس ملنگک، انوار کاکڑ

نگران وزیراعظم تون پاکستان اٹ چین نا سفیر نا اوڑدہی، پاکستان نا شونداری وزرگزرانی سوگوی کن کمک نا باور کرفے

وزیراعظم دورہ چین انا وخت آجم وجوش اٹ بخیرکننگ وشانی آبست وبندآتیا چینی صدرشی جن پنگ وچینی سرکردہ غاتا منتوار

اسلام آباد (آن لائن) نگران وزیراعظم انوارالحق کاکڑتون پاکستان اٹ چین نا سفیر جیانگ زیڈونگ اوڑدہی کرے' وزیراعظم تینا دورہ چین ناوخت آجم وجوش اٹ بخیرکننگ و گچین بست وبندکننگ آ چینی صدرشی جن پنگ و چینی راہشون تا منت ءِ ہرفے' چینی سفیر وزیراعظم ءِ پاکستان نا شونداری و زرگزرانی سوگوی ٹی چین نا پہی کمک نا باور کرفے' وزیراعظم پارے کہ زوت اٹ چین نا دورہ ناوخت آ ہرا مفاہمتی یادداشت و معاہدہ غاتیا دستخط آک مسر اوفتیا عملدرآمد کن پاکستان پہی گام گیج کیک' ہڑتوم آ ملک آتا نیام اٹ داسہ نا معاہدہ غاتا سوب آن چین پاکستان اقتصادی راہداری ٹی پوسکن ءُ باب اس ملنگک۔ وزیراعظم پارے کہ چین نا بیلٹ اینڈ روڈ انشیٹو مچ آ ڈیہہ انا شونداری و شونہالی نا ضمانت ءِ چین و پاکستان نا سنگتی فلک بوس مش تیان بڑزاو کرمب انگا سوردریاب تیان زیاب کرمب ءِ۔ او پارے کہ چین پاکستان اقتصادی راہداری' سی پیک' نا بھرم تیان ہڑتوم آ ملک آتا الس ءِ فائدہ مننگ اٹی ءِ۔ داوخت آ چینی سفیر وزیراعظم ءِ پاکستان نا شونداری و زرگزرانی سوگوی ٹی چین نا پہی کمکاری نا باوری کرفے۔ داکان بیدس نگران وزیراعظم انوارالحق کاکڑ تون خصوصی کمکار سیل سوات سید وصی شاہ اوڑدہی کرےٗ سید وصی شاہ وزیراعظم ءِ بنجائی کہول آ سیل سوات نا شونداری کن کروک گام گیج آتا بابت بریفنگ تس۔ وزیراعظم پارے کہ پاکستان اٹ سیل سوات نا بابت بھلو کچ اسے ٹی وارخواہی ارےٗ ہرافتیان پہی وڑ اٹ فائدہ ہرفنگ نا گرج ءِ' سیل سوات نا شونداری کن بنجاوصوبہ غاتے ہم آہنگی اٹ کاریم کننگ و رابطہ غاتے ودفنگ نا گرج ءِ۔

اسرائیل نا غزہ غا بمباری بجا شہیدآتا کچ 6 ہزار آن

اسہ دے ٹی غزہ غا کروک پدریسہ بمباری تیان 700 آن زیات فلسطینی شہید، دے کی کنڈ اٹی اسرائیلی بمباری آن اسد بندغ شہید

غزہ ٹی فیول نا کاخت ودی مسنے، بیرہ ہسپتال آتیٹی ایمرجنسی کن فیول بچانے، اقوام متحدہ۔ اسرائیل نا یواین جنرل سیکرٹری آن استیفہ نا خواست

غزہ (آن لائن) اسرائیل نا کنڈ آن غزہ غا پدریسہ بمبای 24 گھنٹہ برجاسلیس ہراٹی 700 آن زیات فلسطینی شہید مسر وخت اس کہ غزہ غا 7 اکتوبر آن دا وخت اسکان شہید مروک فلسطینی تا کچ شش ہزارآن گدرینگانے وخت اس کہ دیکی کنڈ اٹی ہم بمباری آن 100 آن زیات بندغ شہید مسنوٗ جہانی خبررساں ادارہ نا ردات اسرائیل 7 اکتوبر آن غزہ تون اوار دیکی کنڈ آ ہم بمباری کننگ اٹی ءِ ہراڑے شہید مروک آتا کچ 100 مسنے' اسرائیلی فورس آک الجبالیہ نا پناہ گزین کیمپ ءِ ہم شست کرینوٗ دا علاقہ ٹی اسہ ہسپتال اس بھس و اسہ تاریخی ءُ مسیت اس ہم بمباری ٹی شہید مسنے' الجبالیہ ٹی تدوک آدے اسرائیلی بمباری بےسلنگ آن 24 گھنٹہ برجاسلیس' شہید مروک فلسطینی تا کچ 706 مس وخت اس کہ 100 آن زیات ٹھپی مسنوٗ القدس و الشفا ہسپتال ہم بمباری تے ٹی بھس مسنو۔ عرب میڈیا فلسطینی وزارت جانجوڑی نا حوالہ ترسا پارے کہ 7 اکتوبر آن اسرائیل نا غزہ غا بمباری آن داوخت اسکان 6 ہزار 55 فلسطینی شہید مسنو ہرافتے ٹی پنجا درسد آن زیات چنا و نیاڑی ءُ وخت اس کہ ٹھپی تا کچ 16 ہزار آن گدرینگانے۔ ایلو کنڈ آ اقوام متحدہ خبردار کرینے کہ اسرائیلی ناکہ بندی ناسوب آن غزہ ٹی فیول نا تنگی مون تروک ءِ و داسہ بیرہ ہسپتال اٹ ایمرجنسی نا وڑ کاریم اٹ اتنگ کن سلوک ءِ۔ اقوام متحدہ ناکہ بندی ءِ ملنگ نا خواست کرسا پارینے کہ اگہ داوڑ کننگتو تو ہسپتال بند مریرو ہزارآ ٹھپیک درمان آن محروم مریرہ۔ جہانی ادارہ ناردات غزہ نا ہسپال آتے ٹی 120 پوسکن ودی مروک چنا انکوبیٹر پرآٹوٗ ایندھن نا کمتی ناسوب آن بجلی بند مس تو چنا تا زندہ سلنگ مشکل مریک۔ یات سلے کہ غزہ نا 35 ہسپتال آن اسہ تہائی آن زیات ہسپتال فضائی جلہو تیان نسخان یا ایندھن چٹنگ ناسوب آن مہالو آن بندمسنو۔ اقوام متحدہ نا جنرل سیکرٹری اسرائیلی بمباری نا مذمت ءِ ہم کرےٗ ہراڑا اسرائیل 'ای دز ءِ ہلتوٹ دز کنے ہلک' آ نبار انتونیو گوترلیس آن استیفہ تننگ نا خواست کرےٗ ایلو کنڈ آ اقوام متحدہ نا ادارہ یونیسیف غزہ ٹی چنا تا شہید مننگ آ گڑتی درشان کرینے' جہانی ادارہ ناردات 7 اکتوبر آن داوخت اسکان کم آن کم 2360 چنا اسرائیلی بمباری ناسوب آن شہید مسنو۔ ادارہ نا کنڈ آن جاری کروک بیان اٹ پانگانے کہ غزہ ٹی چنا تا کہنگ و ٹھپی مننگ نا کچ بھاز زیات ءِ و دا راستکی گڑتی ناسوب ءِ کہ حالیت آتا جوان مننگ اسکان داٹی کمتی بننگ نا ہچ گمان اف۔ ایلو کنڈ آ الجزیرہ اسہ رپورٹ اسے ٹی پارینے کہ غزہ جنگ آ اسرائیل نا دے انا 24 کروڑ 60 لکھ ڈالر خرچ مننگ اٹی ءِ رپورٹ ناردات داٹی ہمو مالی نسخانک او ارافس ہرا بھلوکچ اسے ٹی فوج انا داینگ اینگ ہتنگ آن زرگزران نا زہی مننگ آن مننگ اٹی ءُ۔

71 کروڑ ڈالر وام نا قسط، پاکستان وآئی ایم ایف نا مذاکرات 2 نومبر آ مریک

اسلام آباد (آن لائن) پاکستان وآئی ایم ایف نا نیام اٹ 3 ارب ڈالر نا اسٹینڈ بائی ارینجمنٹ ناردات رسینگوک 71 کروڑ ڈالر وام انا قسط اکن مذاکرات 2 نومبر آ مریک' حوالی ناردات مذاکرات اٹ آئی ایم ایف ٹیم انا کماشی ءِ ناتھن پورٹر کیک' حکومت پاکستان پیشن نا سیکٹر نا چیلنج تیان پد ہم مذاکرات نا سرسہی نا اومیت تخانے' حوالی ناردات اسٹاف لیول مذاکرات نا سرسہی آ دسمبر اٹ وام انا ایلو قسط انا منظوری تتنگک' پاکستان پیشن نا فنانسنگ اٹ شارٹ فال انا کساس ءِ چاروڑنیم ارب ڈالر تخانے' مذاکرات اٹ ڈالر نا مون اٹ روپئی نا ایکسچینج ریٹ و مانیٹری پالیسی آ ہم شرہ کننگک۔

الیکشن کمیشن گچین کاری کوریج کن درملکی میڈیا و مبصرآتے سلہ خلک

اسلام آباد (آن لائن) الیکشن کمیشن آف پاکستان گچین کاری تا کوریج کن درملکی میڈیا و مبصرآتے سلہ خلک' میڈیا رپورٹ آتا ردات الیکشن کمیشن لس گچین کاری تے ٹی درملکی میڈیا و مبصرآتا رجسٹریشن کن اوپن ڈور پالیسی تخانےٗ درملکی صحافی و مبصر ءِ کل کوائف و دستاویز آتے جمع کرفوئی مریک' سیاسی جماعت آتون گنڈوک اسہ بندغ اسے نا ہم آبزرور نا وڑ رجسٹریشن کننگپک' ادارہ سے تون تعلقدار بندغ نا اتھارتی لیٹر آن بیدس رجسٹریشن کننگپک' درملکی صحافی و مبصرآتے حکومت پاکستان آن سکیورٹی کلیئرنس ہلنگ المی مریک۔

وزیراعظم نا پرنٹ میڈیا نا بیان آ اے پی این ایس نا گڑتی

پرنٹ میڈیا حکومت آن ہچ ءُ گرانٹ یا سبسڈی اس خواتنے، سرکاری اشتہار آتا ریٹ آک اسُل بھاز کم ءُ

اخبار آک سبسڈی نہاد آتیا سرکاری اشتہار شینگ کننگ ءُ، وزیراعظم پاہک تو سبسڈی ءِ پدی ہلینہ، بیان

اسلام آباد (آن لائن) آل پاکستان نیوز پیپرز سوسائٹی (اے پی این ایس) وزیراعظم انوارالحق کاکڑ نا پرنٹ میڈیا نا برخلاف تروک بیان آ گڑتی درشان کرسا پارینے ہراٹی او پارینے کہ پرنٹ میڈیا نا بزنس ماڈل ہیدار ءِ و او مالی کمک کن بایدے حکومت آ سیبوکپ۔ آل پاکستان نیوز پیپرز سوسائٹی تینا بیان اٹ پرنٹ میڈیا نا برخلاف نگراں وزیراعظم نا دا ریمارکس آ تیا سخت گڑتی درشان کرینے۔ مسہ دے مست وزیراعظم پریس کانفرنس نا وخت آ سرکاری اشتہار تا نہاد آتے ودفنگ نا بابت وزارت حوالکاری نا پدسلوک سمری آ سوج انا ورندی ءِ ترسا پارے کہ پرنٹ میڈیا بایدے تینا ہیدار کاروباری ماڈل ءِ بدل کےو حکومتی فنڈنگ آ سیبوکننگ نا جاگہ غا تینا وسیلہ غاتیان ریونیو ودی کے۔ اے پی این ایس تینا بیان اٹ مستی پارے کہ ہندن لگک کہ وزیراعظم ءِ سمری نا سما افٗ انتئے کہ پرنٹ میڈیا حکومت آن ہچ ءُ گرانٹ یا سبسڈی اس خواتنے بلکہ داڑان چَپ اخبارک سبسڈی والا نہاد آ سرکاری اشتہار تے شینک کیرہٗ سرکاری اشتہار تا نہاد بھاز کم ءِ ہرا کمرشل ریٹ انا چارکی اس مریک۔ مسکوہی وزیراعظم میاں شہبازشریف سرکاری اشتہار تا نہاد آتے ٹی بھلووخت اسے آن پد ودکی نا پڑوکریس ہرانا سمری داسکان وزارت خزانہ تون تخوک ءِ۔ گڑتی نا ہیت دادے کہ بنجائی حکومت آ بھلووخت اسے آن سلوک بل آتا بابت اخبار تا ہچ مف اِرا ارب روپئی سلوک ءِ۔ اگہ وزیراعظم ءِ لگک کہ دا بزنس ماڈل نزور ءِ تو پرنٹ میڈیا اخبار تا کنڈ آن حکومت ءِ پیش کروک سبسڈی والا نہاد آ ے پدی ہلسا دا خراب ماڈل ءِ درست کننگ کن تیار ءِ۔

اوغانستان جتا ملک اسے، چمن بارڈر ءِ ریگولیٹ کینہ، جان اچکزئی

پرامن برانز ہرشاری نا حق ءِ، دھرنا نا ویل آتیان حکومت ءِ معلومدار کینہ، ویل آتا ایسری کن ہم کوشست کننگک

پاکستانی حکومت ہر بارڈر آ پاسپورٹ رجیم سسٹم اٹ مخلوق ءِ پاکستان اٹ پترینگ نا موکل ایتک، صوبائی حوالکاری وزیر

چمن (آن لائن) نگران وزیر حوالکاری بلوچستان جان اچکزئی اسہ دے انا دورہ غا چمن آ سرمس' ڈپٹی کمشنر ضلع چمن کیپٹن (ر) راجہ اطہر عباس' ڈی پی او محمد نعیم اچکزئی وایلو ضلعی افسر آک ڈی سی کمپلیکس اٹ نگران وزیرحوالکاری ءِ بخیر کریرٗ ہراکان گڈ پاک اوغان بارڈر شاہراہ غا پاسپورٹ سسٹم نافذ کننگ نا برخلاف پنچ دے آن برجا دھرنا نا باسک آتون ڈی سی آفس اٹ مذاکرات کننگا مذاکرات آن پد نگران وزیرحوالکاری بلوچستان جان اچکزئی ذرائع ابلاغ نا نمائندہ غاتون ہیت وگپ کرسا پارے کہ پرامن برانز کننگ ہرشاری نا حق ءِ دھرنا نا منتظم آتون جم ہیت وگپ مسنےٗ اوفتا ویل آتیان حکومت ءِ معلومدار کینہ و اوفتا ویل آتے ایسر کننگ پہی کوشست کینہ۔ اوپارے کہ پاکستان واوغانستان اِرا جتا جتا ملک ءُ پاکستانی حکومت نئے بیرہ پاک اوغان بارڈر آ بلکہ ہر بارڈرآ پاسپورٹ رجیم سسٹم آ مخلوق ءِ پاکستان اٹ بتنگ نا موکل ایتک' فیڈرل ادارہ پاسپورٹ شناختی کارڈ جانجوڑی' ایجوکیشن نا کارکرد ءِ گچین کننگک' چمن بارڈر ءِ ریگولیٹ کینہ' او پارے کہ اسٹیٹ نا پالیسی ءِ کہ کانود آن چَپ پاکستان اٹ رہنگوک درملکی تے کشنگے۔ پالیسی اسہ ملک' اسہ کمیونٹی نا برخلاف اف' داٹی اوغان انڈین ایرانی وایلو ملک آتا بندغ آک ہم اوارءُ داوخت آ ملک اٹ 13 لکھ کانودآن چَپ اوغان مہاجر رہینگ انگ ءُ ہرافتون ناکغداف اوفتے پرامن وڑ اٹ تینا وطن تیاراہی کننگ انگ ءِ بے کاغذآن کس اس ملک اٹ رہینگ کپک' دا بندغ آتا چل سال اسکان مہمانداری ءِ کرین داسہ اوفتے پرامن وڑاٹ اوفتا ملک آ راہی کننگ انگ ءِ۔ جان اچکزئی پارے کہ لوکل کمیونٹی نا ویل آتیان حکومت ءِ آگاہ کینہ' نادرا سینٹر پاسپورٹ وایلو ویل آتے دمدستی ایسرکننگک' چمن سیم آ کانودآن چَپ ہن وبر سکیورٹی رسک اسے۔ جنوری آن داوخت اسکان بیست خودکش جلہو مسنو ہرافتے ٹی نا سکیورٹی فورس آتا ورناولس الس درزن تا کچ شہید مسنو۔ داواقعہ غاتیان پد ہرا دزگیریک مسنو اوفتے ٹی چانڑدہ بندغ نا تعلقداری ہمسائے ملک آن ءِ۔ مذاکرات نا بابت ہیت وگپ کرسا او پارے کہ داکان پد ہم ہندا وڑ انا مذاکرات برجاسلک' حکومت نا کنڈ آن پرامن برانز کننگ آ ہچ ءُ رکھ اس اف۔

نوازشریف نا پدی بننگ، بیا بخیر اٹ اسٹیبلشمنٹ نا کُرداف، رانا ثناءاللہ

اسلام آباد (آن لائن) مسکوہی بنجائی وزیرداخلہ و مسلم لیگ ن نا سینئر راہشون رانا ثناء اللہ پارینے کہ نوازشریف نا پدی بننگ و بیا بخیر اٹ اسٹیبلشمنٹ نا ہچ کُرداراف' مخالف آتون ہیت اف تو جلسہ ءِ اسٹیبلشمنٹ آ شاغار۔ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا رانا ثناء اللہ پارے کہ نوازشریف تون انت کہ بایدے سجفنگے کہ انتئے مس۔ نوازشریف ءِ مہالو ہم الس بیابخیرکرینےٗ داکان مست ہم مخلوق اوے بخیر کننگ کن بسکہ' پی ٹی آئی حکومت ن لیگ نا برخلاف برہلوک مہم چلیفیکہ' اینو نوازشریف تینا بست وبندات عدالت اٹ پیش مسنےٗ اسہ کاریم اس غلط مسکہ اودے ٹی جوانی بسنے تو بایدے حیرانی مف۔ مسکوہی بنجائی وزیر پارے کہ اینو جج نیب ءِ پارینے کہ اگہ داکیس غلط ءِ تو پدی ہل تے' نوازشریف ءِ مہالو ہم ہندا کیس اٹ ضمانت رسینگاسس' اگہ نیب انا قبلہ درست مسنے تو دا تو جوان ءِ ہیت اسےٗ کنا برخلاف ہم دروغ نا کیس جوڑ کننگا' ہندا عدالت آک نیب آ ترند مسنوٗ مسکوہی چیئرمین نیب جاوید اقبال نا ویڈیو ہلنگا اودے کمپرومائز کننگا' ویڈیو ہلنگا تو اونا رویہ بدل مس۔

..........کوئٹہ' گورنر بلوچستان ملک عبدالولی خان کاکڑتون میجر (ر) منیر احمد بادینی وایڈووکیٹ سلمان بادینی اوڑدہی کننگ اٹی ءُ

اسرائیل حماس جنگ جہانی زرگزران ءِ تہار کننگ ءِ، IMF

نن ہرا حالیت آتے خننگ اُن، اومست آن ساڑی ول ویچڑ آ چیلنج آتے پین غنجل کننگ اٹی ءُ، کرسٹالینا جارجیوا

جنگ اٹ مروک زرگزرانی نسخان تیان زیات انسان تا نہادی جان تا زیان آرمانی اُن، ریاض اٹ فنانس کانفرنس آن تران

ریاض (آن لائن) جہانی مالیاتی فنڈ (آئی ایم ایف) نا سروک پارینے کہ اسرائیل حماس جھیڑہ جہانی زرگزرانی ءِ پین تہار کننگ اٹی ءِ۔ درملکی خبررساں ادارہ نا ردات کرسٹالینا جارجیوا ریاض اٹ ایف آئی ایف سرمایہ کاری کانفرنس اٹ شریدار آتون ہیت وگپ کرسا پارے کہ نن حالیت آتے خننگ اٹی اُن اومست آن ساڑی ول ویچڑ آ چیلنج آتے پین غنجل کننگ اٹی ءُ۔ او پارے کہ اسہ ہندن ءُ وخت اسے آ ہراتم زرگزرانی افق آ مہالو آن مون ءُ جمراس تفینے دا اسہ پین بھاز مون ءُ جمراس مننگ کیک ہراٹی ہندن ہوندائی مریک کہ خن خن ءِ خنپک۔ 'ڈیووس ان دی ڈیزرٹ' نا پن اٹ دا کانفرنس فنانس انڈسٹری نا سینئر شخصیت آتے تینا کنڈ آ چکنگ اٹی ءِ۔ ہرافتیان بھاز آ شخصیت آک مہالو آن جہانی زرگزرانی نا بارو اٹ گڑتی درشان کرینو ولے اسرائیل آ حماس نا جلہو آن پد اسرائیل نا بھاز بمباری ناسوب آن دا کانفرنس جہانی کہول آ چکاردوئی کننگ اٹ بےسہب مس و پدسلیس۔ کرسٹالینا جارجیوا پارے کہ اسرائیل حماس جنگ اٹ آئی ایم ایف ءِ کل آن زیات گڑتی نہادی جان تا زیان آ ٹےٗ ایہن تو دانا پین کیہی زہمک ہم خننگ انگ ءُ او پارے کہ مصر، لبنان، اردن اٹ دانا زہمک خننگ انگ ءُ امن وایمنی نا بےباوری حالیت آتیان سیل سوات نا شخ آ بھاز منفی زہم تمنگ اٹی ءِ زرکار آن ہمو ہند آتیا ہتنگ آن تینے پدتوررہ۔ سودانا کچ اٹ ترندی اٹ ودنگ آ ہیت کرسا کرسٹالینا جارجیوا پارے کہ دنیا بیست سال آن دُروٹی رہینگ انگ ءِ او امریکی فیڈرل ریزرو نا بنجائی پالیسی ریٹ انا حوالہ ءِ ترسا پارے کہ نن داخس زوصفرآن 5 آہنگ آن است جم توافن ولے نن ہموڑے سرمسونٗ او پارے کہ توگڑا نن داسہ کل ءِ داپانہ کہ مخ ءِ تفبوٗ دا ہیت ءِ پک کبو کہ نمے داہیت انا سماء ءِ کہ سود انا کچ بھلووخت اسکان زیات سلک۔

سعودی ولی عہد محمد بن سلمان امریکی صدر بائیڈن تون ٹیلفون آ حالی حوالی

واشنگٹن (آن لائن) سعودی ولی عہد محمد بن سلمان امریکی صدر بائیڈن تون ٹیل فون آ حالی حوالی مسنےٗ درملکی خبررساں ادارہ نا ردات ترجمان وائٹ ہاؤس پارے کہ ہڑتوم آ راہشون تا نیام اٹ اسرائیل حماس جنگ آ گپ وتران کننگا' داوخت آ ہڑتوم آ راہشونک ڈیہہ انا سوگوی کن سفارتی کوشست آتے ودفنگ آ امنا کریر۔ وائٹ ہاؤس نا ردات ہڑتوم آ راہشونک جھیڑہ ءِ ڈیہہ اٹ تالان مننگ آن تونگ آ امنا کریر۔

پاکستان نا غزہ کن کمک راہداری ءِ دمدستی ملنگ نا خواست

نیویارک (آن لائن) اقوام متحدہ ٹی پاکستان نا آخبتی مندوب منیراکرم غزہ کن کمکی راہداری ءِ دمدستی ملنگ نا خواست کرینےٗ سلامتی کونسل نا دیوان آن تران کرسا پاکستانی مندوب منیراکرم پارے کہ پاکستان دمدستی و بےشرط جنگ بندی نا خواست کیک' منیراکرم خبردار کرے کہ اسرائیلی جارحیت بھلن وزیات خطرناک ءُ جھیڑہ سے ٹی بدل مننگ کیک' او داہیت آ است ہسونی درشان کرے کہ جنگ بندی نا قرارداد منظور کننگ تو ہرانا بھلازموار ہموفک ءُ ہرادا جھیڑہ ءِ ودفنگ نا زموارءُ

چین، بجٹ نسخان اٹ ودکی، پوسکن آ بانڈ آتون اومیت گنڈوک

بیجنگ (آن لائن) چین نا نائب وزیرخزانہ زو جانگ منگ پارینے کہ چین نا پوسکن آ وتواجہ بانڈ آک اقتصادی بحالی ءِ سوگو کننگ اٹ کمکار مریرہ' دا بیان ہندن ءُ وخت اسے آ بسنے ہراتم حکومت نا ترند مالیاتی محرکات آک اونا بجٹ نسخان ءِ ترندی اٹ ودفنگ اٹی ءُ۔ چین نا سرکاری میڈیا پارے کہ چین نا بڑزکو پارلیمانی باڈی برجا سال نوکاپ آن زہمی علاقہ آتا پوسکن تفنگ' آخبت نا آفت آتون مون تتنگ و شاری انفراسٹرکچر ءِ جوان کننگ کن اسہ ٹریلین یوآن (137 ارب ڈالر) نا وتواجہ بانڈ جاری کننگ نا منظوری تسنے۔ زو جانگ منگ پریس کانفرنس اٹ پارے کہ ٹریژری بانڈ فنڈ انا کاریم اٹ اتنگ آن پد داڑان ملکی خواست ءِ ودفنگ و زرگزران نا بحالی ءِ پین سوگو کننگ اٹ کمک رسینگک۔

چیئرمین سینیٹ نا چینی سی آئی ڈی سی اے نا دورہ

اسلام آباد بیجنگ (آن لائن) چیئرمین سینیٹ محمد صادق سنجرانی پارلیمانی ڈل اتون اوار چین انا شار بیجنگ اٹ چائنا انٹرنیشنل ڈویلپمنٹ کوآپریشن ایجنسی (سی آئی ڈی سی اے) نا دورہ ءِ کرے۔

talarpub@gmail.com

ایڈیٹر و پبلشر عبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ غان شینک کرسا بیورو آفس 302 تھرڈ فلور یونیورسل کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ غان تالان کرے

26 اکتوبر 2023ء

بولی وغلط فہمیک

براہوئی بولی ویل آتا گواچی ءِ، براہوئی بولی نا نوشتکار آک اسٹ ءِ لکھوڑ اسے آ امنائی افس، براہوئی بولی کن سرجم ءِ ڈکشنری اف، براہوئی بولی نا استاد آک کالج وجامعہ غاتیٹی است جمی نشان تفسہ، دابولی ءِ سیاسی کاٹم خواجہی دوئی اف، داکل گواچنی ءِ، ولے دانیام اٹ اسہ پین ہَرغ اس شاغنگ کہ ”براہوئی بولی ءِ ’گرائمر‘ یا راہبند اف۔“ غلط فہمی اسے۔ داپک ءِ ہیت اسے کہ تانکہ بولی سے گرائمر یا راہبند مف، تو او پاننگ اٹ بفک۔ وہرا بولی نا کمک اٹ اونا پاروک آک تینا ہڑدے ئی زندانا درشانی ءِ کننگ کیر، او پوروءِ بولی اس پاننگ۔ براہوئی بولی بلوچ آتا نیمہ نا بولی ءِ، تخمین اٹ اوفک خلق آن ہلیس شار تسکان، پدتموک آن ہلیس شون ہلوک ملک آتسکان تالان ءِ، تو اوفک تین پہ تین تون ہندا بولی ٹی ہیت کیرہ۔ گڑا پک مس کہ دابولی بے گرائمر و بے راہبند اف۔ اصل اٹ دا غلط فہمی ہمسائے یا مارکیٹ نا بولی تیان اثر ہر فنگ نا سوب آن ودی مسنے۔ یعنی بلوچستان اٹ ’اردو‘ رابطہ نا بولی ءِ، وتعلیم دوئی کننگ نا وسیلہ ءِ۔ ہندا سوب آن منہ ’خوانندہ‘ اس دابابت غلط فہمی تا گواچی مرسا دا ’بے راہبند‘ پاننگ آ بے تک آ ہیت ءِ لس کننگ اٹ اختہ خننگرہ۔ لس مجلس آتیٹی براہوئی بولی نا بابت دا سوج چست کننگک کہ اوٹی ہر گڑا کن ’کننگ‘ کاریم اٹ اتنگک، وخت اس کہ رابطہ کن مستعمل بولی ’اردو‘ ٹی ’دیری وسخت‘ انگا گڑا نا کننگ نا بابت پرخ پاش ءِ۔ ہندن ’مذکر و مونث‘ نا ’ضمیر‘ تا بابت ہم سوج چست کننگک۔ ہیت دادے کہ براہوئی بولی ٹی ہم دیری آ گڑا نا کننگ کن ’تننگ‘ (ہراکہ داسہ متروک منگ اٹی ءِ) سخت انگا گڑا تے کن ’کننگ‘ کاریم اٹ اتنگک۔ وخت اس کہ ’مذکر و مونث‘ نا ہیت مرے تو براہوئی و بلوچی ٹی دابابت فارسی آنبار جتاءِ ’ضمیر‘ کاریم اٹ اتنگپک۔ یعنی آیا/ آئی کن براہوئی ٹی بس، فارسی ٹی آمد، گیا/ گئی کن براہوئی ٹی ہنا، فارسی ٹی رفت۔ وتھا/ تھی کن براہوئی ٹی ئس، و فارسی ٹی بود، کاریم اٹ اتنگک۔ گرائمر نا دا اسلوب نا مطلب دا اف کہ ہرا بولی ’اقتصادی وَڑ اٹ زوراک‘ آ بولی نا اسلوب تون اسہ وَڑ متوتو اودے ’گرائمر‘ اف۔ ہُنگے تو براہوئی یا بلوچی و فارسی نا اسٹ انگا اسلوب نا اواری آن پد ہم براہوئی و بلوچی ءِ بے گرائمر پاننگ، ولے داڑے فارسی ءِ ازگار وشوندار ءِ بولی اس پاننگ۔ گڑا سوج دادے کہ بلوچ آتا بولی تے انت سوب اسے آن، دیر وانتئے بے گرائمر پائک؟ اصل ہیت بولی نا اف، بلکن بولی نا پاروک آتا ءِ کہ اوفک تینے اخس ’ہست‘ واخس ’نیست‘ تکّر ہ۔ البتہ ہراڑے کہ نزوری تا ہیت مریک، تو بایدے نزوری تے پاش کننگے، ولے شاعر، ادیب، دانشور، سیاستدان، استاد و زندانا ایلو بشخ آتیان تعلقدار بولی نا خواجہ غاتا نزوری و نابودی تے ’بولی ءِ بے گرائمر‘ پاننگ اٹ بایدے ڈکنگپ۔

خاخو پاٹ آٹے......

عبدالرحیم زامؔ

اِستونن نا مستٰی پاس اِسکان ای بے تغ بے جارات ئسُٹ، اسہ ارمان اسیٹ کہ......انتئے بابا کہ انتئے......؟؟؟ او کنے اِلا......

دن ءِ گپ اسے کن ای بے تغ اَلوٹ بلکن ای بے تغ ئسُٹ کہ دا خاخوات وخت ناسے پاٹ آٹے......؟ انت اِکن بال کپک......؟ دے اودے پارینے کہ نی پاٹ آ توش......؟ او ملاس مفک کہ دیر کُننگ کِن بال اس کے......ایلو دا کہ نن وخت اس بینک اٹ تنخواہ ہلنگ کِن یک و نیم گھنٹہ سلنہ، اسُل بے سیک مرینہ، امر مفن کہ چرکاو اس کین یا بھاز باسنی آن گاڈی تا ٹیرک بشٹ مریرہ۔ ہندن بشٹ مرین...... دُن منگ تو کپک، ولے گمان ہندن مریک صبرانا کچ آن ایپار نا گپ ءِ، ولے داغریبو آ خاخو امرمف، نناہراپیرہ نازمانہ ناسے پاٹ آ تولوک اسُل دم درینگپک۔ کس اودے پائے نے پین کاریم اف کہ نی ہنداپاٹ آ تولوک اُس......

آخر ای ہم آوانسا تینے اسہ پالوآ کرسا پاریٹ...... بس خاخو نا جان خلاسی ءِ ہمو لشکر خورہ کروءِ کہ ہمو پاٹ آ جاہو کے۔

ای ہراتم تُنگان ہناٹ، درک لکتو ہندا خاخو تُغ اٹ ہم کنا رند ءِ الیتو، بس کنا سرون آ چارزانو کرے...... اگہ کس پاروءِ ایلم دروغ کچ اٹ مریک، نُم تو اسُل مَش اس کریرے تے۔ خاخو امر چارزانو کیک...... ایلم تغ ءِ تُغ اٹ وخت وخت بندغ بال ہم کیک، تو خاخو چارزانو کرے تو انت اس مس......تو خاخو کنا سرون آ چارزانو کرے توس۔ کنے آن سگریٹ اس خواہس...... نہ نہ داہیت داسہ گیشتر مس، داہیت ءِ سنگت آک اُست اٹ ہلپیرے۔ کنے ٹوہسا پارے...... اولی بندغ نی اُس دا ناروا غا نسل اٹ ہراکنا غم ءِ کُنگ کنے داپاٹ آن بش منگ کِن پارے...... ولے ارمان......سد ارمان...... خاخو بانگوتا جنگ اٹ باتروک آ بانگو خواجہ تا وڑ تینا دوتے زان تیٹ خلسا پارے۔ یاتی خاخو چارزانو تولوک ئس۔

ای بش مرسا خاخو نا مون آ دیچا انت اسے کِن بالشت آ زُنڈک آ توسٹ......اودے پاریٹ کہ افسوز نہ کہ داگپ انا ءِ کہ اسٹ اس نما بابت سوچ خلکنے......

خاخو: نہ نہ داہیت اف ہیت داگپ انا ءِ کہ نُم خورہ ناگپ ءِ کریرے۔ دَم اس مُست......خورہ ہم اسہ دے اس کنے آن بے زار مرسا پارے نُم تو...... فلانی نا مِثل اٹ ہر جاگہ شِک اُرے۔ ای اٹ مٹ پاٹ تے کنوٹ ناجاگہ ءِ شاہیت کروٹ۔ اصل ویل دانسل انا ءِ کہ نے اسُل گیرام کپسہ، نئے دے ءِ ہُررہ نئے شام ءِ بس پارہ ”خاخو پاٹ آٹے“ تو نے پاٹ آ مروئی ءِ، داتو پک ءِ گپ اسے...... داسہ نی پا رحیم جان! دا ہم ہیت اسے کہ خانو نا باوہ گُر گُر تے ڈکے، خاخو پاٹ آٹے...... تاتی کنا انت کاریم نما گُرگُرتون ای انتئے تینے پاٹ آ اُست ترخ کیو۔ بھاز غم ءِ نمے خانو ناتو گڑا اسُل اُراغا تپو تے، کنے انتئے ذلیل کیرے...... خاخو دیچا ہرا سن انا ہیت اس یات کرسا سوختہ مرسا پارے۔

ای تو داگُر گُر ءِ اسُل بٹُنٹ...... ای ہبکہ مرسا خاخو آن سوج کریٹ...... اینو پک ہم مس کہ خاخو رنگ اتون اوار بخت اٹ ہم سیاہ پیش تما۔

نی داسہ ناسے اُس دا بھاز متکُن ءِ گپ اسے کہ ہراتم اُراٹی چابورہ ناجاگہ غا گُڑ ہم کننگا کہ...... چا آن یات بس کہ مجلس اسیٹ تولوک سنگت آک مخنگ ءِ، سنگت اسینا چا انا پیالہ ٹی ہیلش اس تمانے، تو اسٹ اس ڈکوئی کشک تے، ایلو سنگت آتے ٹاکو ٹی پائنک...... خاخو پاٹ آٹے...... دا ہم ہیت اس مس کسک ہیلش ہرانا سِل خلنگا باسُن آ چا تیٹ کشاس تے نی کُنیک چاتے سنگت نا، گڑا کنا انت اس کہ نما دار سوا غا شغُل آ تیٹ پاٹ آ تولوسیل کیونے......

ای خاخو ءِ غم تا باریم وغصہ نالو اراٹ خنسا اودے دلاسہ ترسا اونا کُنڈ آن بے تمہید آن تران نا بناء کریٹ...... جائی داہم گپ اسے کس اُراٹی برے نی پاٹ آ تولوک، کس ہنگ اٹ مرے نی پاٹ آ تولوک، کس انا برام نا حوال ہم مرے نے ہمو پاٹ آ تولفرہ۔ اسہ دے اس پاروس ہُر ہرف خاخو کنا یاردا کُرسی نے کِن، اینو نی کرسی آ توش جہاں ترقی کرے نی داسکان پاٹ آ تولوک۔ کنا وس مروس تو ای اول پڑو کریٹہ، گُل اِکن کہ اینو آن گڈ کس پاپیرے کہ خاخو پاٹ آٹے۔ یا اونا پن ءِ اسُل ہلپیرے۔ اگہ ہلیرے تو پین ڈول اسیٹ ہلبو دُن کہ...... بھئی ہیت ءِ مدان آ کر خاخو پلنگ آ لیٹوک ءِ...... فیضو ناباوہ کناہیت ءِ بن داسہ ہیت ءِ شیف شابو کہ خاخو کاراٹی ءِ۔ داچائے ہراتم کاہے...... ہندن خاخو جانز اٹی ءِ، خاخو بال اٹی ءِ، خاخو خاخو ہر جاگہ اٹی ءِ، ولے پاٹ آ اف۔ انتئے کہ پاٹ داسہ اوڑکن شجر ممنوعہ ءِ...... کہ خاخو کنے بَس کننگ نا پارے...... کہ بس کر کہ کنے ہم تین تون اوار ہوغفسہ۔ ای پاٹ آ زبراُٹ انتئے کہ کنا اولی غلطی دائس کنے اسٹ اس پارے...... خاخو پاٹ آٹے، ای ہم شوخی کرسا ہناٹ پاٹ آ توسٹ۔ داسہ ای مِش تا کیرغ آن ہم مریودا نسل اِکن ای پاٹ آ فرعون آ نبار تخوک اُٹ۔ عبرت ءِ قیامت آنبار۔ کنا غم ءِ دُن کُننگ اُس جوان ءِ گپ اسے، ولے پین کس اتون داہیت ءِ کپیس کہ دوارہ ناپن ءِ خاخو تخسا پارور ”ایدے خاخو گنوک“ کن کِن ہندا پاٹ والا گپ زبر ءِ، ہمو گنوکی آن، انتئے کہ مچٹ عزت اٹ تولوک تو اریٹ۔ آن بس کنے ہموتم آ زور بریک کہ کس کنے نن نانیمہ غا پاٹ آ تولفک۔ او ہم چلہ نا نن تیٹ۔ کنے آ انت گدرینگک، او ہمو پاٹ ءِ کنے خبر ءِ...... ہنداڑتون خاخو بسم اللہ کرسا پیر انگا تاوڑ دوتے ڈغار اٹ خلسا بش مس پارے...... دیر ءِ خدا گمارا کنے یات کرے کاوکہ پاٹ آ تولو نہ تو غریب اس دروغ تڑ مریک۔ اسہ پین ہیت اس داوخت وخت پارہ کہ ”خاخو پاٹ آٹے، پُڑہ نا تار آٹے۔“ تو کنے آن ہندا پُڑہ نا تارخید اس کشک...... داکا خاخو نا ہنگ ءِ ساہت اس متوکہ کنے اُرائی ٹو ہنگ ءِ شروع کرے کہ

برڑزانگا ”بالاد“

...... سائرعزیز

براہوئی شاعری اینو نا وخت اٹی ہرا جاگہ غا ہرا بڑزی تیار سینگوک ءِ، اوٹی چندی رنگ آک ساڑی ءِ، چندی زیبائی تا بلسم تاودکی ساڑی ءِ۔ چندی گچینی تا دروشمک براہوئی شاعری نا تیدار آ جرکنگ ءِ۔ سخت چندی کمبوتی تا پوروراری براہوئی شاعری ٹی داسہ پوسکن مرسا کننگ ءِ۔

صنف وصنعت آ تازی آ تجربہ کاری نا دا مقابلہ نا دا وخت اٹی ورنا تا شاعریک دند کننگ ءِ، دا وخت اٹی شاعری نا چاہنداری ہر کنڈ آ تالان خننگ انگ ءِ۔ شاعری نا استاد آک گام گام آ رسینگرہ۔ کسر شونی جوان وڑ اٹ منگ ءِ۔ بلکہ دا آسراتی تا وخت اٹی بھاز آک اُراتے ٹی تولوک شاعر جوڑ مسر۔ فیس بک، وٹس ایپ و موبائل (کال ومیسج) نا کمک اٹ غٹ ءِ دنیاءِ اسہ کوٹھی اس جوڑ کرے، وغٹ ءِ مون پہ مون تولفے۔ دن کہ استاد آک بلوچستان اٹی ء، شاگرد آک عرب ملک آتے ٹی۔ ہنداکان اوفتے ہرسخ دوئی مریک۔ اوفتا ہرویل ایسری خنک۔ دا وخت انا آسراتی تا سیبوٹی مروک شاعریک و ہے وخت انا ڈکھ ویل آتے ٹی بے استاد آ وخت انا شاعری ءِ تول کننگا تو متکن آ شاعری کبین لگا۔

ہرا وخت آ دن ءِ پچ ءِ آسراتی اَلو عروض نا چاہندار اَلو عروض نا استاد کن شاگرد وہیل کروک آک سکارہ، سَد اٹی اسہ استاد اس خننگا کہ، اوٹی ہم ہمولائخی اَلو۔ ہراکہ داوخت انا استاد اٹی ءِ۔ ہمو تجربہ کاری و مقابلہ نا شاعری اَلو، پچ کس صنعت ءِ تتوکہ، کہ صنعت انت اسے؟ بلکہ صنف آتے ہم جوان وڑاٹ کس تتوکہ، منہ صنف ئسرہ ہراکہ براہوئی شاعری نا ٹھیکہ ئسرہ۔ کس تتوکہ ترکیب بند، ترجیع بند امر مریرہ؟ بلکہ دافتا پن ءِ ہم کس بتویس، کس تتوکہ نظم معرّیٰ انت اسے؟ ہائیکو نا صنف آ نوشتہ غاک ہم ہائیکو اَلوس۔ ہمو وڑ ئسرہ، ولے اونا وزن نا خواست آتے پورو کننگ کتویسر۔ ہندن رباعی ناپن اٹ چار بندی لکھارہ۔ اوفتے داسما اَلو کہ رباعی نا وزنک جتاءِ، او بحر متقارب اٹی ہم رباعی لکھارہ۔ گڑا اس کتاب ہم شینک کننگار، ہرا فک لس چورک نا ئسرہ، اوفتیا رباعی لکھاسر۔ بلکہ خیام نا رباعی تا بدل ہم کننگا، اوفتیا رباعی لکھاسر، بلکہ اوفک چورک ئسرہ۔

ہمو وخت کتاب خواجہ غاتے بادشاہ نا خن اٹ ہننگا کہ، کس انا غزل اس اگہ اخبار اسے ناپنہ غا تیار بروس، ہمو غزل خواجہ ءِ اخس ءِ قدر اس تننگا کہ۔ اسُل بھاز بھلو، ولے ہمو وخت اٹی ہم کفایت کرارؔ نا شاعری نا دروشم داوخت انا چاہنداری نا زمانہ نا شاعری نا دروشم آن ہم زیات جتاءِ دروشم اسے ٹی ءِ۔ اونا بھلا مرغن آ بحر وزن تیا شاعریک خوانوک آتے دمدریفرہ، ولے کنے یقین ءِ لکھوک آ دمدر مفرو ءِ۔ لکھوک آ اسہ عشق اسے ٹی مہرا سے ٹی اسہ مریبت اسے ٹی قلم ہر فینے تو عشق والاک دمدری ءِ تپسہ۔

امر دا شاراٹی دا بندغ آ تو دن مخنگ
اٹ زندگی کیسہ کرارؔ ای نے آ حیرانٹ
بدآتے دشمن آتے جان جی کیسہ مدام
تین تو بدی کیسہ کرارؔ ای نے آ حیرانٹ
دا کل چارہ مفک ڈکنگ دے انا
روشنائی خن تا مون آ اخہ دردوتے تینا
تورن
نی اونا زلف انا یک تاراٹی کل جہان
ءِ جبری کیسہ کرارؔ ای نے آ حیرانٹ

بحر متدارک یا متقارب کون آ غڈو آ وزن تیٹی شانزدہ رکنی مریک، ولے بحر ہزج کون آ بھلا بحر و وزن تے ٹی شانزدہ رکنی آ شاعری کننگ بھاز سخت ءِ کاریم اسے ای کرار ءِ دن پاوہ:

”ہزج انا بحر آ بھلا شانزدہ رکن اٹ
زیبدار ءِ شاعری کیسہ کرارؔ ای نے آ
حیرانٹ“

کرار نا مرغن آ شاعریک وڑ وڑ انا بحر آتیا دوانزدہ شاعری مریرہ، ہراکہ دا بحرآ تیا کمال نا خیال پٹانے پائک:

کنے اِلے نی سرہاش ہن ہتم ناسیل اِکن
داسہ ای داسکان بھاز گٹ اُٹ است
اناٹکرتے مچ کیوہ
اگر ایلو فک کنے پارہ تونی پاپہ نی جوان
چاسہ ای داسکان بھاز گٹ اُٹ است
اناٹکرتے مچ کیوہ
اے بالادمرغن آ مون انگا زلف آ تا دا
احسان ءِ روانی تو شعر آتے مرغن کیرہ
بحرآتے
اڑنگو بحر اٹی نی ہم تو زلف اٹ
آ وشینگا سہ ای داسکان بھاز گٹ اُٹ
است اناٹکرتے مچ کیوہ

مرغن آ بحرآ تیا شاعری کننگ بھاز سخت ءِ کاریم اسے گونڈ انگا بحر آ شاعری بھاز آسان ءِ۔ داوڑ انگا ہزج انا شانزدہ رکنی تے کن داخس بھاز لوز داخس جوان وڑ ءِ خیال جوان ءِ ردیف قافیہ پٹنگ اوار خلنگ دا بھاز سخت ءِ کاریم اسے، جوان انگا شاعر آک ہم داوڑ لوز خلنگ کتنو، دالائخی بیرہ کرارؔ نالائخی ءِ:

درد مف عذاب مف زندگی زراب
مف عشق مف شراب مف شاعری
امر مریک
دور و شباب مف است اگہ کباب
مف دوست اسے نا داب مف
شاعری امر مریک
کس نوشتہ گال کے لوز ءِ بڑز جال کے
دے وتو سال کے او فتے شعر خیال
کے
بند بند مف متل ہیت پوسکن ءِ غزل
خیال اگہ وقاب مف شاعری امر
مریک

اسہ پین جاگہ اس لکھک:

کنا دوستی نانم تو سنگتی نا شرت اسٹ
دادے کنے پابو کنا بالادءِ پاپیرے
گنوک آ است ہم ہر دم دوتفک دا اونا
فریاد ءِ کنے پابو کنا بالادءِ پاپیرے
نمے ای سَاف پاوہ بس ہمے دے آ کہ
نم بالاد ءِ پاریرے پدا کنے آن گلہ
افک
کرارؔ اٹ وار پاریست کنا داگپ نمے
یادءِ کنے پابو کنا بالادءِ پاپیرے

کرار نا غزل آک گیشتر غزل مسلسل نا زمزیراٹی خلوک ءِ او دا سوب آن کہ اونا شاعریک گیشتر مرغن آ ردیف تیٹی تفوک ءِ دن کہ مرغن آ ردیف آتا تے گڑا اس وڑک:

1) ای داسکا بھاز گٹ اُٹ
است اناٹکرتے مچ کیوہ
2) کا ہک خدا غاہُر کنا شارابفہ ولدا
3) کیسہ کرار ای نے آ
حیران اٹ، ای است انا ہیت اسے
کس ءِ پاپرہ
4) کنا بالادءِ پاپیرے، نن
تیر مفک دے گدرینگپک......

مرغن آ ردیف آک شاعر ءِ تو ررہ خیال شاہیت مفک، اسہ کچ اسے ٹی گٹو مریک، او ہمو سرحال آن دانگ اینگ ہنگ کپک، شاعری نا زیبائی مچٹ مریک، شاعر ردیف نامے و محتاج مریک۔ گڑا ردیف اخس موکل تس شاعر تینا شاعری ءِ ہموخس زیبائی بشخو ءِ بھاز آ شاعریک مرغن آ ردیفی آ بیرہ مطلع ءِ زیب بشخرہ۔ ولے بالاد نا قلم خواجہ تینا شاہیت آ چاہنداری ٹی تینے ردیف تا محتاجی آن کشسا ردیف ءِ تینا غلام جوڑ کرسا گچین ءِ خیال گچین ءِ شاعری ہمو مرغن آ ردیفی آ غزل آتیٹی مون آ ایسنے ہراکہ بھاز بھلو صفت اسے نالائخ ءِ:

کنا است اٹی کنا جان اٹی اینو خاخر ءِ
نے خبر مرے
کنا کُڈک اٹ داگدان اٹی اینو خاخر
ءِ نے خبر مرے
ای بروٹ کرارؔ نی خوش مروس ولے
کیس خیال کہ بُن ہلوس
دا کراری اٹ دامدان اٹی اینو خاخر ءِ
نے خبر مرے

بحر کامل مثمن سالم نا سانچہ ٹی تخوک آ دا گچین آ غزل لکھ ستا کڑزک، بحر کامل آسان ءِ ستراءِ بحر اس اف، دا بحر آ لس شاعر لکھنگ کپک، کمال نا خواجہ غاک دا بحر آ لکھرہ کرارؔ کمال نا خواجہ اس ئس۔

کرارؔ نا ہراتم شاعری نا ہیت مریک تو ایلو شاعریک ہموڑے پخ پخ مریرہ، کرارؔ نا فکر انا بسنی و شاعری نا دروشم اصل بھاز جتاوزیباءِ:

اے خدا تینا تو بے ءِ پہہ کر
لگلفک چانڑدہی نن ٹی خاخر
منوہ او تو بھاز زیبدار ءِ
زیبدار تیٹ بھاز خوار ءِ
پین تو بے ارے داجہان اٹ
کن تو ہم تو بے ئس داستان اٹ
چانڑدہی نن ٹی پیشن مفک او
پین ناخن ٹی پیشن مفک او
منوہ خاخر آن لار کیک او
داڑے دنیاءِ دیدار کیک او
....
روشنی کیک گُل آ جہان ءِ
زیبدار ہم کرے آسمان ءِ
فرق دادے ہشنگک کنا است
است تینے ہشک پین تہہ آن
اے خدا تینا تو بے ءِ پہہ کر

گڈ سر اٹی گڑا اس خرین ءِ ہیت کہ دا کتاب ”کلیات کرارؔ“ اٹی ”بالاد“ ءِ خن آن گدریفنگ آن پد کتاب اٹی گڑا اس کمبوتی خننگار، ہرا کہ کتاب نا زیبا غا بالاد نا بھلنی و زیبائی ءِ چنک کرینو۔ کرارؔ انت اس کہ نوشتہ کرینے، اودے پدا ہنگ نا وخت رسینگتو، راسکوہ نا سنگت آ تا حق مریک کہ اودے ہراتم ولدا چھاپ کرفنگ نا وخت بس تو اودے تینٹ ہر یا پین کس آ دیر، اونا ہمو کمبوتی تے کشفر ہرا کتاب ءِ بروک آ وخت انا جلاد آ نقاد آتیان بچفر:

کنا سنگت آتا ارے سلاہ کنے دوارہ
ریفرہ انت بلا
مریک ہس خرید دا شاراٹی پارہ نی اُرا
ءِ تو خاخر ایت

کرارؔ نا ”بالاد“ آ چار لوز لکھنگ اٹ بالاد نا حق ادائی منگ کپک، بیرہ ہمو مصرانا بازار نا خریدار نا چراٹ ہمو بلہ تا کڑد ءِ اینو داکچاری ٹی اداکرسا ساڑی مسنٹ۔

☆☆☆☆☆

اشتہار شور وغوغا بابت نامعلوم الاسم شخص

مقدمہ نمبر/فرد نمبر 102/2023 پولیس تھانہ سی ٹی ڈی کوئٹہ
زیر دفعہ 302-324 QD, 186-353-296-295A- PPC,
7(1)(a), 7(1)(e), 6(2)(ee),7(1)(ff),7(1)(h),7(1)(i) 7/ATA
پولیس تھانہ سی ٹی ڈی کوئٹہ بذریعہ اشتہار ہذا تحریر ہے کہ پولیس تھانہ سی ٹی ڈی کوئٹہ مقدمہ درج رجسٹر ہوا جس میں نامعلوم الاسم شخص جسکی نعش سول ہسپتال کوئٹہ کے مردہ خانہ میں بغرض شناخت رکھی ہوئی ہے۔ لہٰذا عوام الناس میں سے اگر کوئی متذکرہ بالا شخص کے متعلق معلومات رکھتا ہو یا رکھتے ہوں تو درج ذیل نمبرات پر رابطہ کریں۔ اطلاع دینے والے کا نام صیغہ راز میں رکھا جائیگا۔
فون نمبرات:۔ ڈی آئی جی سی ٹی ڈی آفس:۔ 081-9213463/081-9213460
پولیس کنٹرول:۔ 081-9202555/081-9202777

سینئر سپرنٹنڈنٹ آف پولیس (انویسٹی گیشن)
کاؤنٹر ٹیررازم ڈیپارٹمنٹ بلوچستان کوئٹہ
ٹیلیفون: 081-9213462 فیکس: 081-9213464
PRQ NO.830 / 25-10-2023

GOVERNMENT OF PAKISTAN
MINISTRY OF INTERIOR
NATIONAL DATABASE AND REGISTRATION AUTHORITY (NADRA)
REGIONAL HEAD OFFICE QUETTA

TENDER NOTICE
INVITATION TO BIDs
Procurement of Equipment

Sealed bids are invited from well reputed Firms for supply of following Equipment for various NRCs of NADRA RHO Quetta.

Lot-1 Desktop Systems
Lot-2 Laptop
Lot-3 Laptop
Lot-4 Form Scanner
Lot-5 Signature Scanner
Lot-6 Server Machine
Lot-7 LED Matrix
Lot-8 Security Equipment (CCTV Camera, NVR, POE Switch, Cat-6 Cable Roll)

In order to ensure the quality and reasonable prices, the detailed terms & conditions, evaluation criteria etc are mentioned in bidding documents.

- Participating firm must be well established, fully experienced and registered with concerned authorities as per requirement.
- Firm must be on Active Tax Payer List (ATPL).
- Previous Work Orders of various Govt: Department / Organizations of similar work must be attached.
- Firm must provide photocopy of valid approved documents as required.

NOTE Interested Parties / Firms can purchase the bidding documents on submission of a written application at a cost of Rs. 3,000/- from below mentioned address between 08:30 AM to 04:30 PM (except gazetted holidays). The bids proposal should be submitted duly completed in all respect by 14th November, 2023 at 11:00 hours (under Single Stage – Two Envelope Bidding Procedure). Technical Proposal will be opened by 14th November, 2023 at 11:30 hours at below mentioned address in respect of available bidder/representatives. Details terms and conditions, specifications of items, evaluation criteria are mentioned in bidding documents. Bids / proposals must include the following documents in addition to any other information that the bidder may find necessary.

- Bidding documents received after submission of due date/time mentioned above will not be entertained.
- Quoted price shall be inclusive of all taxes.
- Bids must be accompanied by bid security in shape of Call Deposit (CDR), amount of each Lot mentioned in bidding documents.
- NADRA reserves the rights to reject all bids/proposals under PPRA Rules 33 and can cancel the bidding process before acceptance of bid proposal.
- This advertisement and bidding documents are also available on PPRA website at www.ppra.org.pk.

Assistant Director (Admin)
Regional Head Office NADRA
New Zarghoon Road, Quetta
Ph: 081-9211853

PID(Q)136/23

چلک آتا زند و اوفتا ویل آک

احمد نعیم

نن ہراکان بسن؟

نن ہرانگ کانہ؟

داسوج آک نن کن

خن ہروکو ولے نن مدان مدان آ اوفتا کنڈا اگام خلیسہ اوفتیان دے پہ دے خڑک مننگ ان۔ ولے داخہ کلہ سے ٹی انسان دا سرپند مس کہ ای تینا علم نا کمک اٹ پین ہم بھاز آ ہیت آتے دوئی کننگ نا لائخ مسنٹ۔ اگہ نن اندازہ کین کہ ڈغار آ جان دار آتا چوہ ساڑی گری مسنے، انسان یا انسان ناوڑ انگا خلکت داڑے چوخت آن جہیءِ۔ ولے نوشت وپٹ پول آتیان دا چاہنداری مریک کہ انسان کل آن آخیرات بس ولے تینا عقل نا سوب ان کل آن مستی ہنا، ہنداسوب آن کہ نن، پشی، کچک، ہلی، یا ایلو سہدار آتا تاریخ ءِ خوانگ نا جاگہ غا انسان نا تاریخ ءِ بھاز چس اٹ خواننہ۔ ولے ہرن تو دافتیان ہرکس نا جند نا تاریخ تینا جاگہ غا بھاز چس کیک۔ اگہ نن انسانی سوچ آتا رداٹ تاریخ نا چاج ءِ ہلین تاریخ دان آک نوشتہ کیرہ کہ ڈغار اول اول اٹ خاخرنا بھلو گولہ اس ئس ہراتہو ناوڑ سمندنا کنارہ ٹی پیری کریکہ۔ مریسہ مریسہ کئی سال آتیان پد ڈغار نا بڑز یاش کرے، اوڑا مش تانشان نظر بس ہندامش تیا بھاز پر کرے ہرانا دیر یاسن انگا ڈغارنا بھلا بھلامش تانیامٹ کسر کشا۔

آخراسہ ہندن ءُ زمانہ اس بس کہ جمر تا نیام آن دے ٹک تس۔ ہنداپرنا سوب ان ڈغار آ جاگہ جاگہ دیر سلیس ہراا ینو سمندر آتا دروشم اٹی ءُ۔ اسہ دے اس ہندن مس کہ اولیکو جان دار آ ذرہ سمندر نا دیر اٹ نظر بس۔ دا ذرہ کئی سال دیر تون ہوار پیری کرے۔ ہندا وخت اٹ او ڈغار نا شیف بڑزی تیان ہم واحب مریسہ ہنا، آخر او زند نا سختی سوری تیا دو شاغنک ہیل کرے۔ وختس کہ دیر آن پیشن مس دا جاندار ایلو جاندار آتیتون ہوار رہنگ ہیل کرے، اونا جون آن چنکو نت ودی مس مدان مدان آ اودے خلکن انگا ڈغار آزواِننگ نا استخوائی مس، اونا جون ہم ودیسہ کرے تو داسہ دنیا جاندار آتیان آباد مس۔

علم حیوانات نا کتاب آتیٹی ’’اختیاری سورس (lehthyosaurus) میگلا سورس (megalosaurus) وبرانتو سورس (Brantosaurus) پنی آ جاندار آتا ذکر بریک ہرافک سی سی چل چل فٹ مرغن ئسر اوفک پیل آتیتون داوڑ گوازی کنگ کریرہ ہراوڑ پشی تینا چوری تیتون کیک۔

داچرینگوک آ جاندار آتنتٹی بھاز آک تا درخت آتیا ہیل کریر اوفک ہمو جاگہ نا مسر، (درخت آک ہم اوفتیان بھاز بڑز الوس) گوائے چرینگنگ ہم سلیس تو ٹانگ آتا ہم کاریم ایسر مس ولے دا شاخ آن اے شاخ اسکان سرمننگ کن ہم کمک بکار ئس تو او تینا سل نا کمک اٹ اسہ وڑنا جالی اس جوڑ کرے دانت آن ایلونت اسکان اودے گڈی آمبار جوڑ کرے۔

ولدا ہندا جالی آ پرہ خلک، لٹک آن دان اینگ ہڑسنگ نا کاریم ءِ ہلنگ ءِ ہیل کرے۔ مچے مچے بڑز بال کننگ ءِ شروع مس۔ جائی اسہ چک اس جوڑ مس۔ داتو انسانی ءِ ہیت ءُ یا اگہ نن دافتے انسانی خیال پان ردمفرور کہ بندغ نا بنا بوچ اسے ان مریک یا ڈارون نا نظریہ نا کنڈآ خیال کین کہ انسان اول بولو اس مسنے۔ دافتا ورندی ٹی بیرہ غا کتاب آک نوشتہ مسنے، دنکہ ’’ڈارون کا نظریہ ایک فریب‘‘ ہندن پین بھاز آ مضمونک ہم ساڑی ءِ۔ دانا سرحال تون تعلقداری تخپسہ۔ نن تینا سرحال نا کنڈا برین کہ چک آک انت ءِ اوفتا زند بودانت ءِ۔

ہندا چک نا دروشم آک دا سہ تینا تینا گچین آ رنگ آتیٹی ننا جہان اٹ ساڑی ءُ ہرافتیان نن تینا زند کن خوشی نا ہم کاریم ءِ ہلینہ، اوفتے سات تیری کن ہم تورنہ، اُرا نا زیب کن ہم دا چک آک نتون ہوار ءُ وخت دنچا دنیا نا ہر رنگ اوفتیان بے چس ءِ، او چائے کپوت مرے، یا ککو، کپینجر مرے، یا گوگو، مینا مرے، یا کلیر، مٹو مرے یا بلبل، ہرکس نا جند نا زیب جند نا توار جند نا انداز بے مٹ ءِ۔ ولے اگہ نن چک آتا ہراسٹ ناجتاجتا ہیت ءِ کین تو مضمون بھاز ود مریک۔ ہرادے خوانوک ناتب ابداثر شاغنک۔ ولے نن بیرہ گونڈ سفت اتے نوشتہ کرون۔ شکرخور ءِ دا ہمو چک ءِ ہرانا بھاز بھلو سنٹ اسے، پھل آتا دیر ءِ کنیک، او تینا پرہ غاتے 25 لکھ وار خلیک ولے داکان پد ہم او ہوا ٹی 36 گھنٹہ سلک۔ اونا بال 80 کلومیٹر اسہ گھنٹہ سفر کیک۔ وختس کہ دا ہم خلیس نا درشانی ءِ کننگانے کہ داوڑ نا سخت انگا سفر چک نا جون اٹ تیزابیت نا کچ زیادہ مریک۔ داڑان چک آتا جون نا درجہ حرارت پین ودک ہراڑان اونا بے ہوش مننگ نا خلیس ءِ۔ بھاز آ چک آک داوڑ ناخطرہ غان بچنگ کن ڈغار ڈرنگرہ۔ تینا جان ءِ بچفرہ ولے داڑے دا سوج ودی مریک کہ بھاز آ چک آک کہ ہرا سمندرنا بڑز اٹ بال کننگ ءِ اوفک امر کیرہ؟ اوفک امہ تینے خوندی کیرہ؟۔

چک آتا باورٹ چاہوک آتا تحقیق ءِ کہ داوڑ انگا وخت اٹ چک آک تینا پرہ غاتے ہنداخہ تالان کیرہ اخہ کہ اوفتا وس ءِ، ہندا وڑ اوفک آرام کیرہ، دم کشرہ، وختس کہ سارس یا بگلا 2000 میٹر نا بڑزی اسکان باسن انگا تہوتون ہوار بال کیک اُو تینا پرہ غاتے پڑ پڑفنگ آن بیدس ایلولہرتون ہوار مریک۔ چک آتا وَلراسہ پین ہم ڈول اس بال کننگ نا استعمال کیرہ نن خنانن کہ اوفک (v) آمبار ءِ وَلراس جوڑ کیرہ، داوڑ ناوِلرناکل ان جوان انگا فائدہ دادے کہ داٹی جوان انگا طاقت ور انگا چک آک مون اٹ چکوک آ تہو نا مون اٹ سینہ ایترہ ہرا نزور آتیکن کسر جوڑ کریسہ کارہ۔

وختس کہ ڈیہہ ءِ الوک آ چک آک بھاز بڑزی ٹی بال کیرہ۔ اوفتیٹی ہندن ءِ ہم گڑاس چک ارے ہرافک 8000 کلومیٹر بڑزی ٹی بال کیرہ۔ دابڑزی آ بندغ ءِ تخین بفک انتئے کہ 5000 کلومیٹر نا بڑزی سمندر نا سطح آن تہو 63 درصد کم مریک۔ اسہ ہنداخو بڑزی سیٹی بال کننگ ہراڑے چک آتے ہم آکسیجن بکار مریک۔

ولے وا ہم دا چک تا پف ہنداوڑ جوڑ کننگانے کہ کہ داخہ بڑزی ٹی ہم آکسیجن آن فائدہ دوئی کننگ کیک۔ وختس کہ دا ہم اورے کہ ہرا چک آک تینا ڈیہہ ءِ الانو اوفک تینے رکھ کن ویل آتا ہم خیالداری ءِ کیرہ دنکہ اگہ طوفان مرے تو اوفک تینا رخ ءِ اسہ کنڈا ہڑسرہ۔ چک آتا چاہندار آتا پانگ ءِ کہ چک آک مچے بھاز خڑک ناتوار آتے ہم بنرہ ہرافک تہوٹی مراسکان سرمریر۔ اسہ ہمپ بٹ کروک ءِ چک اس مراسہ مش اسے آمروک ءِ طوفان وہزاران زیادہ کلومیٹر مرسمندر اٹ ودی مروک آ چلک آتا توار ءِ ہم بنک۔ اسہ پین گچین ءِ ہیت اس دادے کہ دن انگا چک آک ہرافک ہمپ بٹ کیرہ اوفک ہموکسر گچین کیرہ ہراتیٹی تہو نا حالیت خراب مف۔

وختس کہ اگہ بندغ بڑزا کائنک تو اودے روٹ اٹ انوئی تمک دن کہ جہاز آ کو ولے چک آک دا گڑائے امر چارہ ہرافک ہزار آ کلومیٹر تا کچ بڑز کارہ اوفتیتون ہچو قطب نما اس ہم اف؟ تو دا باورٹ دانظریہ ءِ اس مستی انتگانے کہ چک آک ڈغارءِ ناخاص انگا جاگہ غاتے نشانی کیرہ ولدا ہموفک اوتے یات سلرہ۔ ہنداسوب آن اوفک تینا مزل آ بھاز آسانی ٹی سرمریہ۔ ولے دانظریہ ءِ رد کننگا دا سوب ان کہ اوٹی کپوت آتے ہوار کننگاسس۔ کپوت اتا خنتے ٹی دارو شاغنگاسس ہراڑان اوفتا خنک لڑد مسر، اوفک ڈغار ءِ خنتوسہ ولے اوفک تینا ہموگڑدآن مستی انگ آن پد ہم تینا رخ ءِ سرپند مسرہ۔ انتئے کپوت لاہو مریک اوتینا ہمو اندازہ غا ولدا بیرک۔ تو داسوب آن کہ اوفک تولاہواسر اوفتا دانظریہ جوان سرپند مننگ پک۔

دن کہ بڑزاٹ ہیت بس کہ ہرا چک آک ہمپ بٹ کیرہ اوفک تینا کسرنا شیف بڑزی تا ہم خیال ءِ تخرہ۔ داڑے دا سوج ودی مریک کہ چک آک ہمپ بٹ انتئے کیرہ؟ گڑاس سائنسدان آتا پانگ ءِ کہ دانا سوب ءِ موسم نا بدل مننگ ءِ، و گڑاسے نا پانگ ءِ کہ اوفک تینا پڑولفنگ کن ہمپ بٹ کیرہ، ولے گیشر دا ہیت آ امنا کننگانے کہ ہرا چک ناءِ تحفظ دوئی اف اوفک ہمپ بٹ کیرہ وختس کہ دا ہم پانگانے کہ بھاز آ چک آتا جون اٹ ٹیکنیکل مشینری مریک ہرنا نا کمک اٹ اوفک تینا زندنا رکھ چیٹ ءِ کیرہ ولے ہمپ بٹ کروک آتیٹی ہمو چک آک ہوارءِ ہرانا جون اٹ ٹیکنیکل مشین اف، دن انگا چک آک تینا زند ءِ رکھنگ کپسہ، ہمپ بٹ کننگ کن لائخی بکار مریک، تجربہ ہم الی ءِ دنکہ تینا کنڈ نا درست کننگ۔ کٹنگ نا گڑاتے مچ کننگ۔ وختس کہ بھاز مرغن انگا بال کن اودے تینے تیار کروئی مریک۔ اسہ پین سوج اس ودی مریک کہ چک آتے امر موسم نا شیف بڑزی تا چاہنداری مریک؟ ولے دا سوج نا ورندی دا سکان دوئی مفک۔ ولدا ہم دا خیال ءِ مستی اتنگانے کہ اوفتا جون اٹ ’’گھڑی‘‘ اس مریک ہرا وخت نا چاہنداری کن اوفتے کمک ایتک۔ ولے دا ہیت ءِ بھاز آ چاہندار اک جوان خیال کپسہ، ولے خدا کن ہچ اس اف۔

داسوج داسکان ملاس ءِ تینا ورندی کن کہ اوفتے تینا وخت نا چاہنداریامر مریک۔ داسہ دا ہیت تینا جاگہ غا کہ نن ہرا گھڑی نا نقشہ ءِ خنانن دا او گھڑی تو اف، کہ چک نا جون اٹ مریک ہیت دادے کہ اوفتے اللہ پاک نا کنڈان اسہ چاہنداری اس ضرور ارے ہرا ڑان اوفک فائدہ دوئی کیرہ، مد موسم نا دیتے سرپند مریہ، یخ باسن نا پرخ ءِ پہہ مریرہ۔ بال کننگ نا وخت تینا کچ ءِ سرپند مریرہ، تہوٹی تیز انگا اوفک تینا بال نا وڑ ءِ جوان درست کیرہ، ولے است ہسونی نا ہیت دادے کہ چک آک دے پہ دے آن تینا زند آن دو ہرفنگ ءُ۔ اوفتا زند ایسری نا بھاز آسوب آک ءُ۔ انٹرنیشنل یونین فار کنزرویشن آف نیچر نا رداٹ پاکستان اٹ، سہدار و چک آتا 105 نسل ناختم مننگ نا خلیس ءِ۔

23 ہمو سہدار آک ہرافک پال ہڑفرہ، وختس کہ 25 چک آتا نسل دافتیٹی ہوار ءِ۔ وختس کہ اقوام متحدہ نا ادارہ نا پانگ ناردات کہ انسان ناودو کا ضرورت آتا سوب آن ایلو سہدار و چک آتا زند خطرہ ٹی تمانے۔

اسہ رپورٹ اسہ ٹی تینا خلیس نا درشانی ءِ کریسہ پائک کہ ہر 20 منٹ آن پد اسہ نسل اس ختم مننگ ءِ۔ انٹرنیشنل یونین فار کنزرویشن تحقیق نا رداٹ سہدار و چک آتے زند باروٹ پائک۔ 47 ہزار 978 نوصد ہفتداد ہشت آن 17 ہزار 315 سہ صد ءِ پانزدہ نا نسل ایسری نا کنڈا انگ ءُ۔ دافتا زند ءِ وڑ وڑ نا ویل گیڑ کرینے، وختس کہ یو این ای پی نا پاننگ ءِ کہ شونداری خنوک آ دنیا نا اسہ ارب انسان آتا گزارہ مچی آٹے۔ وختس کہ عالمی صحت نا پانگ ءِ کہ افریقہ نا 80 درصد بندغ تینا علاج کن سہدار آتے استعمال کیرہ، و تینا جان جوڑی کن بوچ آتے ہم دوائی اتیرہ۔ عالمی سطح غا دوا جوڑ کروک آ کمپنی تے دوئی مروک آ 650 ارب ڈالر ہندا بوچ، ہندا تا بدل ءِ۔ وختس کہ 1 ارب انسان جنگل آتیان جوڑ مروک آ دوا تے استعمال کیرہ۔ ایلو کنڈا 13 ملین ہیکٹر رقبہ غا تالان انگا جنگل آتے گڈ نگ ءِ۔ ہرافتیا چک آک تینا زند ءِ جوان آسراتی ٹی تیر کننگ کیرہ داسوب آن ہم ہزار آ چک آت ایلو مخلوق ناگواچی مننگ ءِ، و بھاز آک تا ہندا درخت آتا گڈ نگ نا سوب ان تنا چوری تیان دو سلانو، ہرا ڑان بھلونسخان اس چک آتا مسنے۔

......☆☆......

کنا خیال

سلیم تبسم

گل خان سہب انا بش مس تو کاٹم نا تینا خڑک آ آدینک اٹی مون ءِ تینا اُرا خنا کہ مون کنا ’کاٹم ‘خف‘ بامُس بھلن مسنو...... جوان خن تے تینا موشکا ولے جائی مون و کاٹم تے اول آن بھلن بدنما نظر بتنگ ئسُر......

فریشان مریسہ بش مس مون سلا چا کُنگ...... لمہ تے خنا کہ مار بھاز فیرشان ءِ پارے ’’ہلہ انت مسنے کنا جغر ناٹکر دن فریشان اُس؟‘‘ تو گل خان است ٹی تینا پارے ’’اینو کنا جند انالمہ ہم کنے آ مسخرہ خلیک کنا داخراس ناکاٹم مون اتون اودے نظر بفک واپدا ہم ہرّ فک‘‘......غصہ ٹی برسہ پارے لمہ جان ڈھکو کو گڑاس اف نی تینٹ خنسہ کہ ای امر اُٹ؟ لمہ تا گڑینگسہ پارے آخر نے انت مسنے؟ گل خان ہیت کتو چاکنگ خیری ءِ تینا کوپہ غا شاغا اُراغان پیشن مس لمہ تے توار کرے ولے...... ہوتو...... لمہ تے تین تون پارے خبراف انت مسنے تے یاتُغ اس خنانے۔

گل خان کسرٹی مول کرے تینے زرس مون آ اِرا بندغ سلوک ئسر۔ ہیت کریرہ است نا ہوش گل خان نا کنڈ آ تما تو او گل خان آ دو مریفے مخا...... گل خان دیخہ مُرئس پہہ متو کہ او انت پاریر...... ’’است ٹی تینا پارے یااللہ زواس کنے ڈاکسر اسے آسر کرکہ ملامت اُٹ‘‘ داخراس نا کاٹم و مون اتون دافک خنار کنے مخار۔ اگہ چُناس خنا کنے تو بڑینگوئے...... ہندن گل خان گڑتی ٹی خیری ٹی مول بازار آسرمس......

سنگت اس خنا تا پارے ’’گل خان پکڑ ہلہ مول اُس نہ کے جنگ و جیڑہ اس کرینُس‘‘؟ گل خان پارے بس اِلے کنے داسہ فارغ افٹ۔ او مونی رائی مس تین تو پارے اینو پگہ اللہ کسے کس نامحتاج کپ۔ دے اس کہ تینا لمہ تینا متو دا بے وس آن انت گلہ کروٹ...... دا کنا بھلا بے تام آ مون و کاٹم ءِ خنسہ ملنڈ خلک پارے جنگ و جیڑہ اس تو کتہ نس...... گل خان تینتو پارے ’’چاوہ اینو کنا زندانا اخریکو دے ءِ ہر بندغ کنے داحال اٹی خنسہ باور کپک‘‘...... داسہ گل خان ہندن مس کہ کس خن تے تر کے خرین ءِ گڑاس کُنے......

گل خان سیدھا تینے ڈاکسر اسے آسر کرے تینکن نمبراس ہلک توس۔ زرہ سے آن پد نمبر تے بس ہِنا ڈاکسر نا مون آ توس۔ ڈاکٹر پارے ’’جی خواجہ نے انت تکلیف ءِ؟‘‘ تو گل خان پارے خواجہ کنا تکلیف نا مون آٹے۔ ای انت تینٹ بیان کیو۔

ای ہندن خیال کیوہ کہ ای دا اولیکو بندغ اُٹ دنیاٹی کہ کنے داگندہ انگا بیماری مسنے...... نی انت پاسہ اگہ نے تون مفک تو ساہدارتا ہسپتال آ کاو۔ اوڑے تو ضرور دا بیماری نا درمان و علاج مرو......؟ ڈاکسر صاحب نی تینٹ پا۔ نی دُن ءِ مرض مہالو خنانُس؟ ڈاکسر اونا مون ءِ حیرانی ٹی ہُرنگ ئس...... گل خان پارے صاحب ہلہ نی ہیت کپسہ نہ کہ وس آن نا تیرءِ۔ خیر کا وساہدارتا ہسپتال آ......اوساہدار تا ہسپتال آسرمس......

اسہ بندغ اس ئس...... ہسپتال اٹ خراس اس ایسوس۔ اوہم گل خان آمبار تینے مول کریس......گل خان خراس نا پد آن سلیس...... خراس نا خواجہ ہندا سوچ ٹی ئس کہ داسہ بریک ......ایسہ بریک......مگہ گل خان مول اتون ہموڑے سلوک بارِس......خراس ناخواجہ پارے تہ ایلم مون آبر......! تو گل خان پارے ایلم ای مریض اسے اُٹ......نمبر کن انتظار اُٹ......اول خراس نا نمبر برے پد آن کنا...... خراس نا خواجہ پارے چاوہ ایلم نیتون ہم خراس اس ارے......؟ گل خان پارے نہ کنتون خراس اف بلکن استوسہور نا ءِ کنا کاٹم خراس نا کاٹم آمبار خننگک......داہیت نابِنگ تون اے خواجہ ہنداسوچ اٹ تما کہ داتو گنوک ئسے......! ہنداڑتون ہسپتال نا چپڑاسی نا نگاہ گل خان آ تما تو او ہندا سوچا کہ دا دُزئسے کہ دُن مون ءِ تینا ڈکانے بسنے......!

اوزو اس ہسپتال نا بھلا ڈاکسر ءِ سہی کرے کہ ڈاکسر اسہ بندغ اس مشکوک ءِ داڑے سلوکے ہرامول کرینے تینے کنے دانا نیت جوان لگپک......! ڈاکسر پارے گڑا انت کین......؟ چپڑاسی پارے پولیس ءِ ٹیلفون کر...... ڈاکسر ہم جٹ اٹ پولیس ءِ خوائفے......گل خان تینا گڑتی ٹی ئس کہ نا گمان پولیس بس......ڈاکسر نا اشارہ غا گل خان ءِ بمعہ خراس نا خواجہ تون ہلک...... تھانہ کن رادہ مس......گل خان ابکہ مرسہ اَرّفے صاحب ننا گناہ انت ءِ......؟ سپاہی پارے چُپ کہ ہندا نیمون اٹ تو ننا ترقی مرو......

اینگ آن خراس خواجہ رٹسہ پانگ ئس......شوم ای نے درست ہم کپرہ کنے نیتون اوار ہرانگ دننگ ءِ...... اینگ آن کنا بیمار آ خراس...... اگہ کسک تو نے ہم خراس اسے ناگواچی کروٹ......گل خان ترندی ٹی ناس نا چنڈ یک اس باٹی شاغسہ پارے ’’تڑی تفہ ای مہالو خراس نا وڑاٹ کبین ءِ مون اسے ناخواجہ مسُنٹ...... ای ہم نے تپرہ...... کنے ہم سماف ننا گناہ انت ئسے ہنداڑتون سپاہی چپانٹ اس خلسہ پارے تا...... سماف نے ساہدارتا ہسپتال آ انت نیت اٹ مول اتون ہناسس......؟ خبر تمک...... نے......زواس پابو ہرانیٹ ورک آن نما تعلق ءِ...... دا حیران مسر کہ نیٹ ورک انت ئسے......؟ سپاہی دافتے لاک اپ اٹ بند کرسہ پارے فی الحال نما جاگہ ہندادے عدالت فیصلہ کرو......کہ نم دیراُرے......!!

ہنداڑتون خراس خواجہ تینا مول ءِ ملسہ پارے خدا کپ دا زکام ءِ کہ داڑکن تینے مول کریٹ او اینو جیل آ سرمسُٹ...... او گل خان ءِ غصہ ٹی پارے کہ اخرشوم نا بیماری انت ءِ کہ نی انسانی ہسپتال ءِ اِلاس ساہدار تا ہسپتال آ بسُس تیٹون اوار ننے ہم مون کریس......؟

گل خان تینے راست کرسہ پارے...... ماما......!!اصل کِسّہ دادے کہ تغ اٹی کنے آبُو آنٹو تما کہ درو سنگت اس کنے پارے نی آدینک اس کاٹم نا تینا خڑکا تخ گڑانے آبُو آنٹو بفک......ای استو ہندن کریٹ...... کنے آبُو آنٹو بتو......ولے سہب تون وخت اس ای تینے ہمو آدینک اٹ ھُراٹ تو کنا مون، کاٹم اول آن بھلن مسوسُسر......!! ہندا وہم اٹ داخہ سرگڑدان داسہ دانا حق مصیبت اٹ تماٹ......خراس خواجہ پارے نی تینا مول ءِ مل ای ہم ہُریوِنے...... ناکاٹم امر بھلن مسنے......وخت اس او خناتے تو مخسہ پارے ناکاٹم اصل بھلن متنے...... گل خان آدینک ءِ اسیکہ واجیب آن کشا مون ءِ تینا ھُرا تو وخت نا دروشم اٹ تینے خنا......حیران مس...... خراس خواجہ اوڑان ہمو آدینک ءِ ہلک تو سماتما کہ دا آدینک نا اِرا رُخ ءِ اسہ رُخ مون ءِ بھلن...... اسٹ بریبر اِشان ایتک...... پارے دادے نا بیماری نا راز......! گل خان پارے دامس کنا وھم......مُچ جنگ آن پد اُست آبس تو گڑا تینا جند نا مون اٹ خل تہ......!!!

☆☆☆☆☆

Daily
TALAR
The First ever Brahui Daily
Newspaper throughout world
ہڑدےئی
نوشکے
تلار

..........اسلام آباد؛ ڈاکٹر طارق محمود خان نا پی آئی ڈی ہیڈکوارٹرات میڈیا کارندہ غاتون اوار فوٹو

ڈاکٹر رزاق صابر نا کماشی ٹی گوادر یونیورسٹی نا اراسال نا کارکڑد ستاکڑزک، دولت خان

گوادر (آن لائن) یونیورسٹی آف گوادر نا ارٹمیکو یوم تاسیس یونیورسٹی نا سیمینار ہال اٹ کیک اس کاٹ کرسا اڈ تتنگا۔ یونیورسٹی آف گوادر 25 اکتوبر 2023 آ یونیورسٹی سیمینار ہال اٹ تینا ارٹمیکو یوم تاسیس ءِ اڈتس۔ دوداٹ یونیورسٹی نا رجسٹرار دولت خان، ڈین فیکلٹی آف سوشل سائنسز، پروفیسر ڈاکٹر جان محمد، ڈائریکٹر فنانس شفیع محمد آن بیدس سینئر فیکلٹی باسک آک ڈائریکٹر وانتظامی کمامدار آتون دادے ءِ جوان وڑاٹ اڈتنگا۔ بشخندار آک کیک ءِ کاٹ کرے وآجبت اٹ یونیورسٹی نا سرسهی کن دعا کرے۔ اووخت آتینا اسہ کلہوات یونیورسٹی نا وائس چانسلر پروفیسر ڈاکٹر عبدالرزاق صابر یونیورسٹی نا ارا سالہ کارکڑد آ انتظامیہ واستاد آتا کوشست آتا ستاءِ کرسا پارینے کہ یونیورسٹی داکچ اٹ انگا وخت اٹ ہراکارکڑد نا درشانی ءِ کرے اوستاکڑزک۔

تعلیمی سال نا چٹنگ آن مست سلیبس ءِ پورو کننگے، جاوید ڈوکی

طالب علم آتے خوانفنگ کن پک انگا اصول آتے دوئی کننگے، جسمانی سزا تتنگ آن پانا دکننگے، ڈی سی ہرنائی

تعلیمی ادارہ غاتا سرسهی ٹی کل آن زہم وبھلا کڑدار استاد آتا مریک، اسکول اسے نا دورہ نا وخت آ ہیت وگپ

ہرنائی (خ ن) ڈپٹی کمشنر ہرنائی محمد جاوید ڈوکی گورنمنٹ بوائز ہائی سکول غرمی نا دورہ ءِ کرے۔ اسکول اٹ استاد آتا حاضری تے چیک کرے جتاجتا کلاس آتیٹی طالبعلم آتیان نصابی سوج ہرفیر۔ وسکول اٹ آسراتی تا جاچ ءِ ہلک۔ اووخت آ ڈپٹی کمشنر محمد جاوید ڈوکی استاد آتے پارت کرسا پارینے کہ تعلیمی سال نا ایسری آن مست چناتا سالانہ سلیبس ءِ پورو کرفنگے۔ وخت اس کہ طالبعلم آتے خوانفنگ کن مروجہ اصول آتا رداٹ خوانفنگے۔ طالبعلم آتے جونی سزا تتنگ آن تینے پدی کننگے۔ اوفتے جوان وعقلی وڑاٹ سمجھائفنگے کہ تعلیم سرسهی نا سیڑھی ءِ۔ تعلیم نا کمک اٹ نن تینا جند وملک وقوم نا رکھ ءِ کرسا اوفتا وقار ءِ بڑز کننگ کینہ۔ او پارینے کہ طالعلم آتیٹی ہچ ءُ ٹیلنٹ نا کمتی اف اوفتے بیرہ اسہ جوان ءُ تعلیمی چاگرد داس تتنگے تانکہ اوفک تینا لائخی تے نشان تتنگ کیر۔ ڈپٹی کمشنر محمد جاوید ڈوکی پارینے کہ تعلیمی ادارہ غاتا سرسهی ٹی کل آن اہم وقابل انگا کڑد استاد آتا ءِ۔ اوفک بایدے کہ دا پیغبرانہ کسب نا قدر ءِ کرسا طالبعلم آتا آجبت نا خاطر آن تینا زمواری تے پورو کے۔ اومستی پارینے کہ نا قوم انا کل طالبعلم آتا اینوتون گنڈوک ءِ۔ او اگہ اینونن طالبعلم آتا راہشونی ءِ کتون یا اوفتے خدانخواستہ ہم عصری تعلیم نا سلهہ غاتیان معلومدار کتون تو نا پگہ خسارہ ٹی مریک۔ حوال نا رداٹ اومستی پارینے کہ طالعلم آتیٹی ہچ ءُ ٹیلنٹ نا کمتی اف اوفتے بیرہ اسہ جوان ءُ تعلیمی چاگرد داس تتنگے تانکہ اوفک تینا لائخی تے نشان تتنگ کیر۔ ڈپٹی کمشنر محمد جاوید ڈوکی پارینے کہ تعلیمی ادارہ غاتا سرسهی ٹی کل آن اہم وقابل انگا کڑد استاد آتا ءِ۔ اوفک بایدے کہ داپیغبرانہ کسب نا قدر ءِ کرسا طالبعلم آتا آجبت نا خاطر آن تینا زمواری تے پورو کے۔ اومستی پارینے کہ نا قوم انا کل طالبعلم آتا اینوتون گنڈوک ءِ۔ او اگہ اینونن طالبعلم آتا راہشونی ءِ کتون یا اوفتے خدانخواستہ ہم عصری تعلیم نا سلهہ غاتیان معلومدار کتون تو نا پگہ خسارہ ٹی مریک۔

اوستہ محمد، جمالی برادری نا 2 ورنا نا خون انا مقدمہ درج

اوستہ محمد (آن لائن) جمالی برادری نا اراورنا نا خون انا مقدمہ درج مس، لمہ نا مدعیت اٹ درج مس پولیس نا رداٹ تدوک آ دے سٹی تھانہ نا ہیب کیب اٹ پنی پیرنا ہندآ کاراٹ سوار جلھو گیر آک سم کاری کرسا ارا بندغ ہراقتیٹی پرویز جمالی میر احمد جمالی ءِ کسفسا نزار۔ ہرافتا مقدمہ سٹی تھانہ ٹی پرویز جمالی نا لمہ نا مدعیت اٹ شش دوبہ دار پندار وارا نا درست آتا برخلاف مقدمہ ءِ درج کننگا۔ دوبہ دار آک ہم اوفتا رشتہ دار ءُ۔ مقدمہ ٹی کہوک آک موٹر سائیکل وٹریکٹر آ اوستہ شار آ ہنارہ چناتا طبیعت خراب لس دار وہلنگ وٹریکٹر اٹ ڈیزل ہلنگ کن ہنارہ جلھو گیر آک پرویز واوفتا سنگت آتے اولیکو پلارا اوفتا جیب آن 7 لکھ کشار واوفتا موبائل آتے پلنگ آن پد گولی خلکر پد آن زہنگ اٹ سرسهب مسر۔

کودک آ فلسطینی تیا بمباری نا بابت مسلمان ملک آتا چُپی گڑتی اسے، بی این پی پنجگور

پنجگور (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی مینگل پنجگور نا باسک صبیر علی تینا بیان اسے ٹی پارینے کہ کودک آ فلسطینی تیا تدوک آ ارا ہفتہ غان زیات بمباری کننگ انگ ءِ ولے مسلمان ملک آتا کنڈ آن چُپی اوفتا ایمان و اسلام دوستی آ سوجی نشان اسے۔ او پارینے کہ اینو فلسطین نا اُلس ءِ ارغ و پچ اف وخت اس کہ زندہ مننگ کن آجوئی نا گرج ءِ اسہ کنڈ آ بمباری کننگ انگ ءِ ایلو کنڈ آ کندوری خلنگ نا کمک تماشہ اسے۔ جنگ زدہ انگا قوم ءِ زند انا گرج مریک ارغ نا آخا۔ او پارینے کہ مسلم ملک آتے جہاد و تینے خودکش کننگ نا گرج اف کم از کم لاتعلقی نا جہاد کیرہ۔

دکی، محکمہ جانجوڑی غیر حاضر آ ملازم آتا برخلاف سخت کارروائی کے، ڈی سی

دکی (خ ن) ڈپٹی کمشنر دکی کیپٹن (ر) فیاض علی نا کماشی ٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ کمیٹی نا دیوان اس اڈ ہلک۔ ہراٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر دکی محمد رفیق بلوچ، میڈیکل سپرنٹنڈنٹ ڈی ایچ کیو ہسپتال دکی ڈاکٹر جوہر خان شادوزئی، اے ڈی ایس ایم پی پی ایچ آئی دکی، ایم اینڈ ای آفیسر ای پی آئی دکی، ڈسٹرکٹ کوآرڈینیٹر ملیریا پروگرام دکی و ڈسٹرکٹ اکاؤنٹ آفس دکی نا نمائندہ غاک بشخ ہلکر۔ دیوان اٹ ڈپٹی کمشنر محکمہ جانجوڑی دکی نا غیر حاضر ملازم آتا برخلاف سخت کاروائی نا پارت جاری کرسا پارینے کہ کل ملازم آک تینا حاضری تے پک کیر۔ ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر دکی ءِ پارت کرینے کہ محکمہ جانجوڑی نا کل ہند آتے زوت اس کل آسراتی فراوان کرسا بحال کننگے تانکہ اُلس ءِ غا و دوئی مف۔ ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر دکی، چیف آفیسر میونسپل کمیٹی دکی و چیف آفیسر ڈسٹرکٹ کونسل دکی ءِ پارت کریر کہ زوت اس پشہ کسفوک ءُ اسپرے کننگے تانکہ ملیریا آنبار انگا ناجوڑی تیا کنٹرول کننگ کین۔

......چمن؛ نگران صوبائی وزیر شینکاری جان اچکزئی میڈیا تون ہیت وگپ کننگ اٹی ءِ

ڈی سی ہرنائی محمد جاوید ڈوکی نا کماشی ٹی کشمیری تتون اُست خواہی نا بابت یوم سیاہ اڈتنگا

ہرنائی (خ ن) ڈپٹی کمشنر ہرنائی محمد جاوید ڈوکی نا کماشی ٹی 27 اکتوبر آ کشمیری تتون اُست خواہی نا بابت اٹ یوم سیاہ اڈتنگ نا بابت اٹ دیوان اس اڈ ہلک۔ دیوان اٹ اسسٹنٹ کمشنر ہرنائی فہد شبیر چیمہ، تحصیلدار شاہرگ امیر خان، نائب تحصیلدار کھوسٹ محمد سکندر، نائب تحصیلدار ہرنائی علی محمد و ایلو فک بشخ ہلکر۔ اووخت آ ڈپٹی کمشنر محمد جاوید ڈوکی پارینے کہ 27 اکتوبر 1947 انسانی تاریخ نا اسہ سیاہ ترین ءُ دے اسے۔ بھارت نا کنڈ آن کشمیری اُلس آ ظلم و بیدادی نا داستان اس مسنے۔ اینو 76 سال گدرینگ آن پد کشمیری اُلس آ ظلم و بیدادی برجاءِ۔

جمعیت علماء اسلام نظریاتی سبی نا مجلس عاملہ نا دیوان 27 تاریخ آ اڈ ہلیک

سبی (نامہ نگار) جمعیت علماء اسلام نظریاتی ضلع سبی نا مجلس عاملہ وسینئر باسک آتا اسہ اہم ءُ دیوان اس 27 اکتوبر 2023 بروز جمعہ سہب انا 08 بجہ غا ضلعی امیر حاجی محمد رسول بلوچ نا کماشی ٹی اڈ ہلیک کل مجلس عاملہ نا باسک آک و سینئر باسک آتے تاکید کننگک کہ مقررہ وخت آ دیوان اٹ بشخ ہلیر۔ حوال نا رداٹ کل مجلس عاملہ نا باسک آک وسینئر باسک آتے تاکید کننگک کہ مقررہ وخت آ دیوان اٹ بشخ ہلیر۔

کم وخت اکن بسنن زیات کاریم کننگ خواہنہ، جمال رئیسانی

تینا زمواری تے جوان سرتتنگ کن جہد برجاءِ، اسٹیڈیم ءِ سیاسی مسخت کن کاریم اٹ اتنگ کن الپنہ، نگران صوبائی گوازی وزیر

حکومت گوازی تا شون تتنگ کن گام گیج کننگ اٹی ءِ، سکندر آڈیٹوریم سول سیکرٹریٹ اٹی پریس کانفرنس نا وخت آ گپ وتران

کوئٹہ (آن لائن) نگران صوبائی وزیر گوازی نوابزادہ جمال خان رئیسانی پارینے کہ کم مدت کن بسنے ولے زیات کاریم کرسا ہنگ خوارہ تینا ذمہ داری تے جوان وڑاٹ پورو کننگ کن جہد برجاءِ۔ اسٹیڈیم ءِ سیاسی مقصد کن کس اسے کاریم اٹ اتپنہ۔ حکومت گوازی تا جوانی کن گام گیج کننگ اٹی ءِ۔ شہید نوابزادہ سراج خان رئیسانی سپورٹس فیسٹیول اینو بنا مریک۔ داخیال آتا درشانی ءِ او تدوک آ دے سکندر آڈیٹوریم سول سیکرٹریٹ اٹ پریس کانفرنس اٹی کرے۔ او وخت آ سیکرٹری سپورٹس اسحاق جمالی، ڈائریکٹر سپورٹس درا بلوچ تون اوار ایلو فک ہم ساڑی ئسر۔ اوفتا پانگ ئس کہ حکومت گوازی تا جوانی کن جوان گام گیج کننگ اٹی ءِ۔ ہنداسوب آن شہید نوابزادہ میر سراج خان رئیسانی سپورٹس فیسٹیول نا اینو بناءِ مریک۔ ہراٹی باڈی بلڈنگ، فٹ بال، اسکوائش، والی بال، بیڈمنٹن، ووشوتون اوار ایلو گوازی تا مقابلہ مریک۔ سپورٹس اٹ سیاست نا عنصر ءِ ردکیرہ گوازی ٹی سیاست نا حامی اف۔ گراؤنڈ نا بابت اٹ انتظامیہ ننے اعتماد اٹ ہلنگ آن بیدس سیاسی مسخت کن کاریم اٹ ایس۔ سیاست کن بھاز آ پڑک ویران تموک ءِ۔ اسپورٹس ءِ سیاست نا گواچنی مننگ کن ہلپنہ۔ اسٹیڈیم اُلس نا ٹیکس آتیان جوڑ ءِ اوٹی سیاست نا ہچ ءُ گنجائش اس اف۔ اومستی پارینے کہ حکومت گوازی تا جوانی کن جوان گام گیج کننگ اٹی ءِ۔ ہنداسوب آن شہید نوابزادہ میر سراج خان رئیسانی سپورٹس فیسٹیول نا اینو بناءِ مریک۔ ہراٹی باڈی بلڈنگ، فٹ بال، اسکوائش، والی بال، بیڈمنٹن، ووشوتون اوار ایلو گوازی تا مقابلہ مریک۔ سپورٹس اٹ سیاست نا عنصر ءِ ردکیرہ گوازی ٹی سیاست نا حامی اف۔ گراؤنڈ نا بابت اٹ انتظامیہ ننے اعتماد اٹ ہلنگ آن بیدس سیاسی مسخت کن کاریم اٹ ایس۔ سیاست کن بھاز آ پڑک ویران تموک ءِ۔ اسپورٹس ءِ سیاست نا گواچنی مننگ کن ہلپنہ۔ اسٹیڈیم اُلس نا ٹیکس آتیان جوڑ ءِ اوٹی سیاست نا ہچ ءُ گنجائش اس اف۔

ہرنائی، تعلیمی سال انا ایسری آن مست چناتا سلیبس ءِ پورو کرفنگے، محمد جاوید ڈوکی

ہرنائی (خ ن) ڈپٹی کمشنر ہرنائی محمد جاوید ڈوکی گورنمنٹ بوائز ہائی سکول غرمی نا دورہ ءِ کرے۔ اسکول اٹ استاد آتا حاضری تے چیک کرے۔ جتاجتا کلاس آتیٹی طالبعلم آتیان نصابی سوج ہم ہرفے۔ و اسکول اٹ آسراتی تا جاچ ءِ ہلک۔ او وخت آ ڈپٹی کمشنر محمد جاوید ڈوکی استاد آتا پارت ءِ کرسا پارینے کہ تعلیمی سال نا ایسری آن مست چناتا سالانہ سلیبس ءِ پورو کرفنگے۔

......دکی، ڈی سی (ر) کیپٹن فیاض علی ضلعی جانجوڑی کمیٹی نا دیوان نا کماشی ءِ کننگ اٹی ءِ

......ہرنائی، ڈی سی محمد جاوید ڈوکی کشمیری تون اُست خواہی نا بابت یوم سیاہ اڈتنگ نا بابت اٹ اڈ ہلوک دیوان نا کماشی ءِ کننگ اٹی ءِ

اسکول آتا گچینی کن کل وسیلہ غاتے کاریم اٹ اتینہ، واسع کاکڑ

محکمہ تعلیم ونجی این جی او تا اواری اٹ مچ آ ضلع نا اسکول آتیٹ گچینی اتنگ کن گام گیج مننگ اٹی ءِ

استاد آک تینا حاضری ءِ پک کرسا راج انا شونداری کن تینا زمواری تے پورو کیر، ڈی ای او کچھی

ڈھاڈر (آن لائن) ڈسٹرکٹ ایجوکیشن آفیسر کچھی عبدالواسع کاکڑ تون کچھی پریس کلب ڈھاڈر نا سینئر صحافی محمد اسلم بوہڑ نا کماشی ٹی اسہ ڈل اس اوڑدہی کرے۔ ڈل اٹ عبداللہ بلوچ رئیس فرحان جمالی، دین محمد رند و ایلو علاقائی کماش آک ساڑی ئسر۔ صحافی تا ڈل ڈی ای او ءِ کچھی نا جتاجتا علاقہ غاتا بوائز وگرلز اسکول آتا ویل آتیان معلومدار کرے اووخت آ ڈی ای او کچھی عبدالواسع ہیت وگپ کرسا پارینے کہ محکمہ تعلیم ونجی این جی او تا شریکی آن مچ آ ضلع نا اسکول آتیٹی جوانی اتنگ کن کل کچ اٹ انگا وسیلہ غاتیان کاریم ہلننگک۔ استاد آک تینا حاضری تے پک کرسا راج انا نسل ءِ ترقی نا مزل ءِ پورو کرفنگ اٹ تینا ذمہ داری تیان جوان وڑاٹ پورو کرفنگ اٹ کڑدادا کیرہ۔ اگہ کچھی خوانک تو ودک بلوچستان۔ پاکستان نا سلوگن نا سرسهی ننا کل انا تینا ذمہ داری تا احساس ءِ کروئی مریک۔ علم انا وڑ وایلو انسان تیان فائدہ ہرفنگ نا لائخی آنبار انگا نرینہ غاتیٹی مریک ایہن تو نیاڑی تیٹی ہم مریک ہرزمانہ ٹی تعلیم یافتہ انگا بندغ آتا قدر ومنزلت مسنے تعلیم اٹ ہمونسخہ ءِ ہراڑان ناجوڑ آتا مسیحائی عمل اٹ بریک علم انا سوب آن انسان ءِ ایلو مخلوق آتیا فضلیت دوئی ءِ و اشراف المخلوقات پانگ نا حقدار پن کننگانے۔ قرآن مجیداٹ اقرا نا لوز علم انا اہمیت ءِ پاش کرینے علم دوئی کننگ ہر مسلمان نرینہ ونیاڑی آ فرض ءِ۔ حوال نا رداٹ محکمہ تعلیم ونجی این جی او تا شریکی آن مچ آ ضلع نا اسکول آتیٹی جوانی اتنگ کن کل کچ اٹ انگا وسیلہ غاتیان کاریم ہلننگک۔ استاد آک تینا حاضری تے پک کرسا راج انا نسل ءِ ترقی نا مزل ءِ پورو کرفنگ اٹ تینا ذمہ داری تیان جوان وڑاٹ پورو کرفنگ اٹ کڑدادا کیرہ۔ اگہ کچھی خوانک تو ودک بلوچستان۔ پاکستان نا سلوگن نا سرسهی ننا کل انا تینا ذمہ داری تا احساس ءِ کروئی مریک۔ علم انا وڑ وایلو انسان تیان فائدہ ہرفنگ نا لائخی آنبار انگا نرینہ غاتیٹی مریک ایہن تو نیاڑی تیٹی ہم مریک ہرزمانہ ٹی تعلیم یافتہ انگا بندغ آتا قدر ومنزلت مسنے تعلیم اٹ ہمونسخہ ءِ ہراڑان ناجوڑ آتا مسیحائی عمل اٹ بریک علم انا سوب آن انسان ءِ ایلو مخلوق آتیا فضلیت دوئی ءِ و اشراف المخلوقات پانگ نا حقدار پن کننگانے۔ قرآن مجیداٹ اقرا نا لوز علم انا اہمیت ءِ پاش کرینے علم دوئی کننگ ہر مسلمان نرینہ ونیاڑی آ فرض ءِ۔

بخال برادری علاقہ نا شونداری ٹی جوان کڑدادا کننگ اٹی ءُ، میر اعجاز سنجرانی

چاغی (آن لائن) مسکوہی سلاہکار وزیر اعلی بلوچستان میر اعجاز خان سنجرانی خان پینل نا ایلو معتبر و پارٹی راہشون تتون اوار نوکنڈی نا تاریخی مندر نا دورہ ءِ کرے ہراڑے ہندو برادری تون اوڑدہی کرے اوفتا ویل آتے بنگ۔ مندر ءِ سرمننگ آ ضلعی کونسل نا باسک پرشوتم لال، کونسلر کشور کمار وایلو فک اودے بخیر کریر واوفتے مندر نا جتاجتا ایریا تا دورہ ءِ کرفے۔ اووخت آ میر اعجاز خان سنجرانی مندر نا تہٹی سدسال پرانی تاریخی آدون وجوڑ مروک آہال انا جاچ ءِ ہلک۔ میر اعجاز خان سنجرانی ہندو برادری ناویل آتے بنگ و ویل آتے ایسر کننگ کن ہر ممکن کمک نا پارت کرفے۔ او پارینے کہ بخال برادری باوہ پیرہ ئی داڑے آباد ءِ۔ او تینے تہا تکلتنے نن خوانہ کہ ہندو برادری ایلو کمیونٹی نا برابر شون ہلیر۔ ہندو برادری نا علاقہ نا شونداری ٹی جوان کڑدادا کننگ اٹی ءِ۔ حوال نا رداٹ بخال برادری باوہ پیرہ ئی داڑے آباد ءِ۔ او تینے تہا تکلتنے نن خوانہ کہ ہندو برادری ایلو کمیونٹی نا برابر شون ہلیر۔ ہندو برادری نا علاقہ نا شونداری ٹی جوان کڑدادا کننگ اٹی ءِ۔

محمد اسلم نظر علی عبداللہ ایوب نا شہادت نا مذمت ءِ کینہ، آغا شاہ حسین

پنجگور (آن لائن) پاکستان پیپلز پارٹی مکران نا جنرل سیکرٹری آغا شاہ حسین پنجگور سراوان خدابادان اٹ اُست ءِ ہسون کروک آ واقع محمد اسلم نظر علی عبداللہ ایوب نا شہادت نا مذمت ءِ کرسا پارینے کہ پنجگور ءِ اسہ ڈٹ اسے نا رداٹ جھیڑہ نا کنڈ آ دنگ نا کوشست کننگ انگ ءِ۔ نن دا کاریم نا مذمت ءِ کینہ او پارینے کہ نن دادرد ناک آ واقع ٹی اونا فیملی تون اوار اُن۔ او پارینے کہ بلوچستان نا است انگا ڈسٹرکٹ پنجگور ءِ ہرادا وخت آ کل انسانی بنداوی آسراتی تیان زہی ءِ نہ دیر ارے نہ بجلی ہسپتال ایجوکیشن بورہ، نُت وایلو آسراتیک بھاز کبین ءُ ڈسٹرکٹ اس جوڑ مسنے۔ ہراڑے غریب اُلس ءِ اونا چناتون اوار خودکشی کننگ آ مجبور کننگ اٹی ءِ۔ او پارینے کہ پنجگور اٹ ضلعی انتظامیہ ہرا گڑاءِ پارہ دانا وجود نظر بفک پنجگور نا کل سیاسی مذہبی سوشل ورکر پنجگور نا جملہ ویل آتا ایسری کن اسٹ مرسا تینا پوائنٹ آف ویوءِ جوڑ کیر بحثیت سیاسی آخا وخت اس کہ بحثیت پنجگور راست مریر۔

علم انا کمک اٹ چناتا آجبت ءِ گچین کننگ کینہ، ڈی سی اوستہ محمد

الس نا سرکاری درسگاہ تیا پت ءِ بحال کننگ کن کل سرکاری اسکول آتیٹی تعلیمی نظام اٹ گچینی اتنگے، محمد حسین

استاد آک تینا تعیناتی نا ہند آتیا ساڑی مننگ ءِ پک کیر، غیر حاضری ءِ ہچ گہس سگپنہ، دیوان آن تران

اوستہ محمد (خ ن) ڈپٹی کمشنر اوستہ محمد محمد حسین پارینے کہ علم انا طاقت نا سوب آن نن تینا چناتے جوان ءُ آجبت اس مون آ اتیرہ ہندا سوب آن تدریسی کاریم ءِ جوان کننگ و تعلیم نظام اٹ جوانی اتنگ نا بھاز گرج ءِ کل سرکاری سکول آتیٹی تعلیمی نظام اٹ جوانی اتنگے تانکہ اُلس نا دا سرکاری درسگاہ تیا اعتماد پین ودے داڑ کن الّمی ءِ کہ ننے سخت فیصلہ کروئی مریک استاد آک تینا جائے تعیناتی آ بایدے کہ ساڑی مریر غیر حاضری ءِ ہچ ءُ حالیت اسے ٹی سگپنہ۔ عادی غیر حاضر استاد آتا برخلاف سخت ایکشن ہلننگک۔ یونیسیف وکل ڈی ڈی او ومانیٹرنگ نا کاریم ءِ ترند کے تانکہ غیر حاضری نا کاریم آ زوت اس کنٹرول کننگے۔ داخیال آتا درشانی ءِ او ڈسٹرکٹ ایجوکیشن گروپ نا اڈ ہلوک دیوان نا کماشی نا وخت آ ہیت وگپ کرسا کرے۔ دیوان اٹ محکمہ تعلیم اوستہ محمد نا افسرک یونیسیف نا نمائندہ غاک بشخ ہلکر او وخت آ ڈپٹی کمشنر ءِ تعلیمی عمل نا بابت آ گاہی فراوان کننگانے۔ دا خیال آتا درشانی ءِ او ڈسٹرکٹ ایجوکیشن گروپ نا اڈ ہلوک دیوان نا کماشی نا وخت آ ہیت وگپ کرسا کرے۔ دیوان اٹ محکمہ تعلیم اوستہ محمد نا افسرک یونیسیف نا نمائندہ غاک بشخ ہلکر او وخت آ ڈپٹی کمشنر ءِ تعلیمی کاریم نا بابت معلومداری فراوان کرے دیوان آن تران کرسا ڈپٹی کمشنر اوستہ محمد محمد حسین پارینے کہ ہراتم اسکان نن علم ءِ تینا سلهہ جوڑ کپنہ ہموتم اسکان نن سرسهی دوئی کننگ کپنہ۔ ہرا قوم کہ علم انا سوب آن جہالت نا تاریکی ءِ مرکرینو اینو ہمو قوم کہ شونداری نا کنڈ آ گام ہرفنگ اٹی ءُ۔ ننے ہم اوستہ محمد اٹ تعلیمی آب ءِ پین جوان کننگ کن گام گیج کروئی تمک۔ وخت اس کہ ایلو علم آن بیدس شونداری نا تغ پورو مفک۔ او پارینے کہ مچ آ ضلع ٹی تعلیمی نظام نا جاچ و استاد آتا حاضری ءِ پک کننگ کن مانیٹرنگ نا کاریم ءِ ترندکننگک۔

......اوستہ محمد، ڈی سی محمد حسین ڈسٹرکٹ ایجوکیشن گروپ نا اڈ ہلوک دیوان نا کماشی ءِ کننگ اٹی ءِ

............سبی، ڈی سی ڈاکٹر خدائے رحیم میروانی آر ایچ سی تلی نا جاچ ءِ ہلنگ اٹی ءِ